

LA COMISSIÓ DE LA FALLA
JOSEP ANTONI, PURÍSSIMA I MAJOR
CONVIDA
A TOTS ELS VEÏNS I VEÏNES DE L'ELIANA
A PARTICIPAR
EN LES NOSTRES FESTES FALLERES

US ESPEREM!

EL PRESENT LLIBRET
S'HA PRESENTAT A LA CONVOCATÒRIA
DELS PREMIS DE LA GENERALITAT VALENCIANA
PER A LA PROMOCIÓ DE L'ÚS DEL VALENCIÀ.

SALUTACIÓ CONSELLER DE CULTURA

GENERALITAT
VALENCIANA

EL CONSELLER
DE CULTURA, EDUCACIÓ I CIÈNCIA

Manuel Tarancón i Fandos

Vull expressar la meua més sincera felicitació als membres de la falla Josep Antoni, Puríssima i Major de l'Eliana que enguany commemoren el seu 25 Aniversari.

A tot els fallers i falleres els desitge el millor i que complisquen, almenys, 25 anys més amb la mateixa alegria i èxit que estos 25 que ara celebren.

Enhorabona i una forta abraçada.

SALUTACIÓ DE L'ALCALDE

Estimats amics i amigues de la Falla Josep Antoni, Puríssima i Major:

És una autèntica satisfacció per a mí saludar a tots els qui integren aquesta Gran Família que és la vostra Falla.

Des d'aquestes línies vull felicitar a totes les persones què, amb el seu esforç desinteressat, han anat fent possible, any darrere any, la realitat que avui és la vostra Falla i de la qual celebrem enguany el XXV Aniversari.

Aquest esdeveniment és prova de la maduresa i continuïtat d'un projecte generós, il·lusionat, creatiu i capaç d'enfortir l'amistat, la col·laboració i el civisme com a valors importants que transmetre a generacions venidores.

D'ací a ben poc, L'Eliana flairarà pels quatre costats a pólvora i a festa. Celebrant la Primavera, L'Eliana, com a molts dels municipis de la nostra Comunitat, es vestirà amb les seues millors gales per a rebre una de les majors expressions de la nostra Cultura tradicional: Les Falles.

L'art, l'humor, els sentiments, la caricatura grotesca i la sàtira que manifesten la il·lusió i l'alegria d'un poble es veuen així reflectides en la nostra Festa Gran.

La festa és com el cor d'un poble. Si ens hi apropem, sentirem els batecs dels seus anels, de les seues més íntimes i profundes esperances. I en les falles, açò es percep molt especialment.

La nostra Festa s'arrela en tots i cadascun dels racons del nostre poble. Deia Jovellanos que la festa mai pot imposar-se. Naix de la llibertat.

Quan floreix la música de les traques, el ciutadà oblida els seus quefers i es deixa embriagar per la màgia de les Falles. Però la Festa, sols pot comprendre's si es viu des de dins i amb intensitat.

Sé que amb les moltes activitats que heu organitzat fareu gaudir i somniar a tots; fallers i falleres, veïns i visitants, grans i menuts... i el meu desig és que continueu treballant així i que l'alegria, l'harmonia i la unió per les que treballem, perduren i s'enfortixen dia a dia.

¡Felices Falles 2000!

Josep Maria Angel i Batalla

Alcalde de L'Eliana

COMISSIÓ MAJOR

JUNTA DIRECTIVA

President

Rafael Descó i Coll

ÀREA DE SECRETARIA I RELACIONS PÚBLIQUES

Vice-president 1er

Vicent Rubio i Miquel

Secretària

Maria Peiró i Aguilar

Delegades llibret

Rosa Grau i García

Maria Peiró i Aguilar

Delegada recompenses

Marta Andrés i Peiró

Delegats Fallers d'Honor

Carme Martínez i Pròsper

Maria Marco i Marco

Andrés Andrés i Coll

Representants Junta Loca

Joan Marco i Coll

Jordi Aleixandre i Oliver

Cèsar Moliner i Lara

ÀREA DE FESTEJOS

Vice-president 2n

Vicent Benlloch i Ribelles

Delegats de festejos

Josep Escrivà i Martínez

Paco Peñalver i Estrems

Rafa Gonzàlvez i Montoya

Delegat d'esports

Daniel Carrión i Torrent

Delegades d'activitats diverses

Dolores Checa i Quesada

Dolores Aguilar i Puertes.

Benvinguda Ricart i LLuna

ÀREA ECONÒMICA - ADMINISTRATIVA

Vice-presidenta 3ra

Rosa Grau i García

Tresorera

Carme Torrent i Badia

Vice-tresorer

Wenceslao Sánchez i Sánchez

Comptadora

Clara Espiago i Ballester

Delegat de loteries

Joan Batiste Coll i Navarro

Delegada de rifes

Maruja Gimeno i Molina

Bibliotecaria-arxivera

Blanca Morán i Molina

Delegada Casal

Amelia Montoya i Piqueras

Conxa Sebastián i Montañés

Delegat d'infants

Frank Ricart i Lluna

Delegada comissió femenina

Josefina Vallés i Navarro

Vice-delegada comissió femenina

Empar Badia i Sanchis

ÀREA DE CULTURA

Delegat d'activitats culturals

Josep Maria Ramón i Beltrán

Delegades d'activitats lúdiques

Evelio Valladolid i Mir

Maria Faguas i Sebastián

Delegades Presentació

Tere Molina i Gimeno

Tere Peiró i Aguilar

Delegada Butlletí informatiu

Frank Ricart i Lluna

COMISSIÓ "25 ANIVERSARI"

Vicent Rubio i Miquel

Josep Maria Ramón i Beltrán

Marta Andrés i Peiró

Manolo Ricart i Lluna

Josep Escrivà i Martínez

VOCALS

Daniel Romero i Sierra

Ramón Carrión i Albuixech

Antoni López i García

Adolf Cambra i Ferrer

Manel Ricart i Lluna

Lluís Marco i Blat

Ismael Molina i Gimeno

Xavier Comes i Badia

Tino Rodrigo i Rubio

Daniel Romero i Cabedo

Andrés Andrés i Peiró

Rafa Descó i Espiago

Josep Antoni Contreras i Marco

Víctor Dolz i Casero

Amadeu Llorens i Descó

Vicent Cabanes i Miquel

Joan Andrés i Peiró

Xesco Comendador i Espinosa

Josep Lluís Escrivà i Rivas

Enric Crespo i Romero

Manel Cruz i Aguilar

Joan Carles Coll i Montoya

Josep Antoni Coll i Montoya

Josep Vicent Benlloch i Checa

Josep Balaguer i Martínez

Ignaci Marco i Andrés

Borja Peñalver i Martínez

Ramón Gimeno i Espinosa

Manel Sánchez i Camps

Joan Vicent Cortina i Andrés

Sergi Gozávez i Aguilar

Josep Ricart i Lluna

Ximo Ruix i Puertes

Miquel Gil i Murgui

SALUTACIÓ DEL PRESIDENT

Fallers, Falleres i simpatitzants de la nostra falla:

Ja falten pocs dies per a que arribe eixe olor a pólvora i l'ambient de festa, que tots els fallers i falleres esperen amb ansietat; festes falleres que són especials per a nosaltres, ja que enguany, cel.lebrem el 25 Aniversari de la nostra falla.

Un any en el que, per a mí, és un orgull ostentar aquest càrrec de President, ja que després de tres anys en la presidència, puc dir que en aquesta data tan senyalada, mai m'haguera imaginat que jo estaria un altra vegada al front de la Comissió.

Vint-i cinc anys, que si tornem la vista enrere podem veure que són molts anys de lluita i entrega, per part de tots els fallers i falleres i també d'eixa barriada que recolça i ajuda a aquesta Comissió.

Vull donar la meua enhorabona al poble de L'Eliana, felicitar-lo pels seus 25 anys d'existència de falles, i convidar-los a tots a que pasen unes molt bones falles plenes d'harmonia.

També desitjar a les nostres Falleres Majors; Pilar i Aranxa, i al President Infantil; Salvador, que passen unes meravelloses festes, i que mai obliden aquest any tan especial.

Als membres d'aquesta falla, com són fallers i falleres, junta directiva, matrimonis fallers, fallers d'honor. Dir-los que no baixen mai la guàrdia, ja que gràcies a tots ells, aquesta Comissió està en el lloc què és mereix.

A tots us espere per a gaudir junts de les festes de Sant Josep al nostre casal, la vostra casa.

Rafael Desco i Coll

President

A LA FALLERA MAJOR

Tu eresenguany Pilar, com la rosa
que va omplint els nostres cors en sa fragància.
tu eresenguany la flor més rebonica
que naix en el jardí de la nostra falla.

Tu eresenguany eixa suau melodia
que ix d'un bosc encantat
i tu mescles amb harmonia
joventut, bellesa i bondat.

Tu eresenguany eixa cara graciosa
graciosa de veritat
eres tan dolça i carinyosa
que convides a l'amistat.

Tu eresenguany eixe fàcil somriure
que et dona personalitat
i fas agradable el viure
amb tu; al teu costat.

Eresenguany la llum que en plena nit
ho ompli tot de color
per això t'hem escollit
per a ser... Fallera Major.

FALLERA MAJOR

Pilar Molina i Gimeno

COMISSIÓ FEMENINA

FALLERA MAJOR EIXINT

\\ M^a del Àngels del Agua i Morales

CORT D'HONOR

Mercé Fayos i Puig

Encarna García i Romero

Benvinguda Ricart i Lluna

\\ Immaculada Marco i Viana

Mª Empar Coll i Montoya

\\ Empar Espinosa i Chisvert

\\ Immaculada Marco i Andrés

Mª Empar Romero i Cabedo

Mª Empar Aleixandre i Oliver

Carmina Peris i Romero

Verònica Escrivà i Leal

Carme Martínez i Prósper

\\ Conxa Sebastià i Montañés

Anna Escrivà i Marco

COMISSIÓ FEMENINA

\ Mª Dolors Oliver i Tregón

Rocio Betoret i Naranjo

Empar Sanchis i Marco

Núria Cabanes i Miquel

Marta Andrés i Peiró

Teresa Peiró i Aguilar

\ Anna B. Mira i Sirvent

Alicia Rubio i Desco

Laura Raga i Moran

Anna Betlem Benlloch i Checa

\ Clara Espiago i Ballester

Paula Carrión i Torrent

\ Mª José Albors i Blat

Bàrbara Giménez i Carrión

Aranxa Marco i Vallés

María Valls i Riera

Anna Chenoll i Pascual

Paula Vidal i Gómez

Mireia Martínez i Portero

Genma Sánchez i López

Maria Comes i Fayos

Rebeca Desco i Silvestre

Andrea Desco i Espiago

\ Paula Delgado i Rayos

\ Paqui Chisvert i Espinosa

Mª Teresa Molina i Gimeno

Mª Angels Molina i Gimeno

\ Elena Escrivà i Leal

Pilar Cotanda i Montaner

\ Marian Marco i Badía

\ Cristina Valero i Marco

Empar Badía i Sanchis

Xelo Herrero i Oliver

Josefina Vallés i Navarro

Rosa Mª Marco i Hernández

Sandra Valladolid i Tolosa

Loles Gozálviz i Aguilar

Anna Alcàcer i Oliver

Maria Faguas i Sebastian

Mª Carme Gómez i Pérez

Araceli Martínez i Portero

Maite Llopis i García

\ Pilar Marco i Viana

María Rodrigo i Rubio

Rosa Martínez i Grau

Anna Rubio i Cervera

Clara García i Tapia

EXPLICACIÓ DE LA FALLA

LEMA: “ 25 ANIVERSARI ”

Al centre de la falla veiem unes cases que són la barriada, amb el campanar de L' Elíana, que vigila silenciosament el transcórrer dels anys.

Tracta la falla sobre el 25 aniversari, i sobre una manta típica valenciana uns dolçainers toquen sense parar anunciant-nos el gran esdeveniment que esta comissió celebra.

En una base amb l'extrem de la manta, veiem al President i a la Fallera Major que desfilen contents en el dia de l'Ofrena, junt amb uns llorers que els tenen molt merescuts.

SEGONA ESCENA:

Ací veiem unes senyoretes que vestides de mores desfilen airoses en la tradicional cavalcada, marcant bé el pas, tal com va esta comissió.

TERCERA ESCENA:

Una part importantíssima de la comissió, són les dones, que treballen tot quant poden, fent bunyols, esmorzars, dinars, sopars, loteries, rifes, etc... per a recaptar els diners necessaris i més.

QUARTA ESCENA:

Per a esta ocasió tan especial, no podia faltar el pastís, amb 25 ciris i tot, fet amb afecte per les falleres, i que repartirán al final de les festes, encara que els primers trossos seran per als xiquets que són la base de la falla i el futur.

Darrere del pastís veiem uns bustos de bronze sobre un pedestal, que és com un homenatge als fallers i falleres que ja no estan amb nosaltres.

CINQUENA ESCENA:

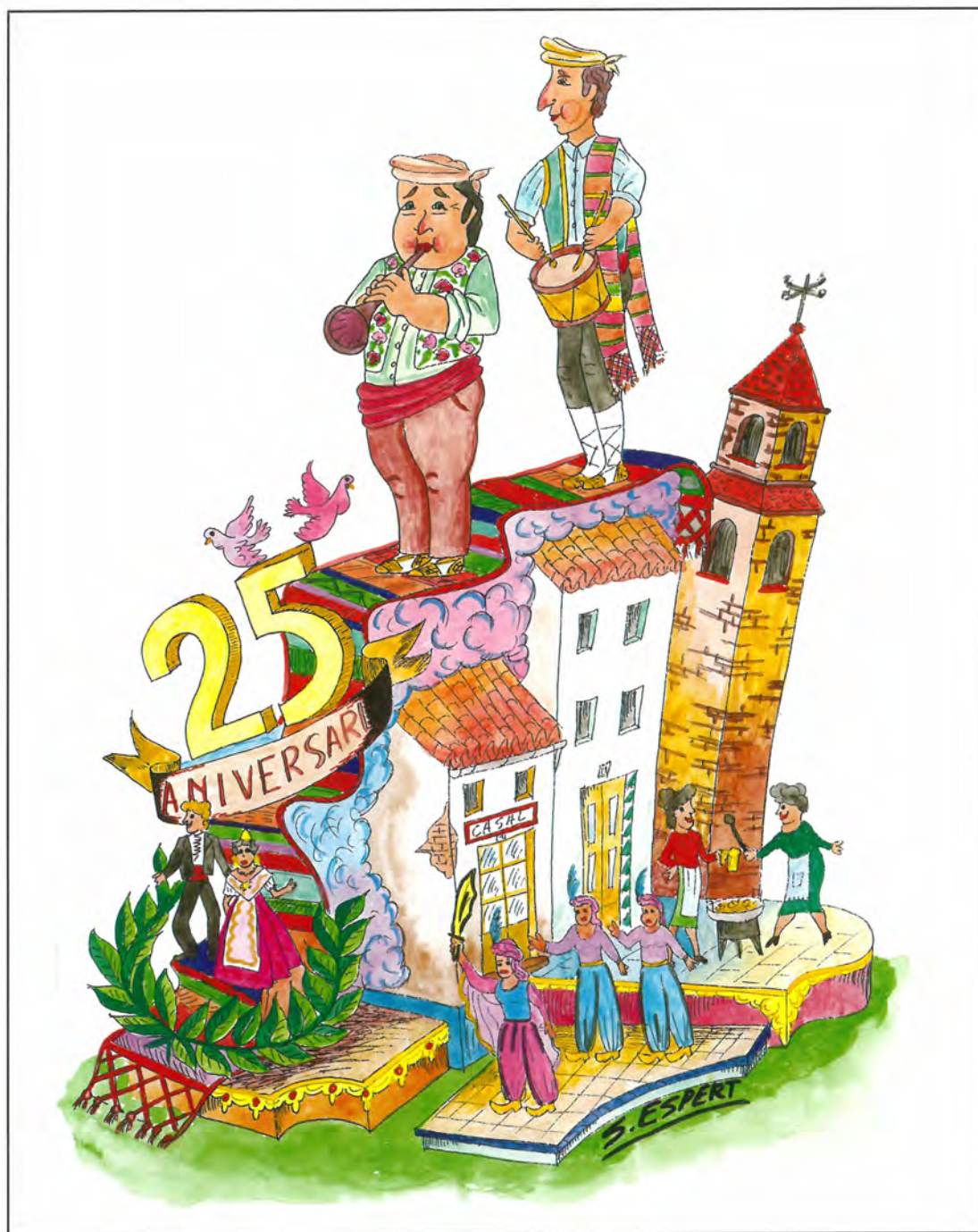
Esta escena és d'una reunió al casal, on hòmens i dones comenten sobre els punts de l'ordre del dia, sempre tractant de fer les coses el millor possible en pro de la falla, pensant formes de traure ingressos, que és el que més costa.

SISENA ESCENA:

Ací l'artista faller, que amb este porta dotze anys plantant falla en esta barriada, al llarg d'este temps ha passat quasi tot, calor, pluja, vent, nervis... somni, però tot se supera i comprén, i l'artista agraït ens ensenya una mostra dels esbossos, les falles, de la qual ha plantat per a esta comissió.

NOSTRA FALLA

A LA FALLERA MAJOR INFANTIL

Nom de dolces resonàncies
de perfums i de fragàncies
tan belles com la teua persona.
Tens la bellesa bledana
de flors en primavera
i com gentil sobirana
d'aquesta comissió de L'Eliana
seràs sempre la primera
per bonica i valenciana.
Com un capollet en flor
que esclata ple d'alegria
inspires, bonica Aranxa,
la més bella poesia.
Tu eres Fallera Infantil
i tens la gràcia del cel.
Eres blanca com el gesmil
i més dolça que la mel.
I per la teua presència
s'alegra el nostre cor
puix emanés la inocència
dels infants nostra Fallera Major.

FALLERA MAJOR INFANTIL

Aranxa Aparicio i Albalat

COMISSIÓ FEMENINA INFANTIL

FALLERA MAJOR EIXINT

Carme Marco i Hernández

CORT D'HONOR

2 Elena Coll i Espinosa

Anna Clavel i Tamarit

3 M^a del Carme Coll i Devesa

4 Patricia Songel i Espinosa

Aroa Lunar i Amorós

África Rubio i Uribe

Laura Sánchez i López

Begonya Daries i Monzó

5 Pilar Chust i López

6 Cristina Zanón i Hernández

Carme Martínez i Coll

7 Carme Cambra i Sanz

Maria Dolz i Casero

Carla Navarro i Checa

COMISSIÓ FEMENINA INFANTIL

Raquel Vidal i Gómez

Cristina Martínez i Coll

Carme Daries i Torrent

Celia Garrote i García

Alicia Garrote i García

Celia Moliner i Ferras

Anna Giner i Silvestre

Rocio Coll i Muñoz

Aitana Coll i Muñoz

Àngela Delgado i Rayos

Inés Gómez i Castelló ✓

Elena Gómez i Castelló ✓

Elia Cruz i Marco

Anna Fuster i García

Inma Giner i Silvestre

Maria Giner i Silvestre

Raquel Coll i López

Laura Sebastià i Gómez

Elena Pérez i Pérez ✓

EXPLICACIÓ DE LA FALLA INFANTIL

LEMA: "ANY 2000, GRAN FESTA INFANTIL"

Al centre un arc daurat amb una corona i uns angelets, els quals, la col·loquen sobre la Fallera Major Infantil, aquesta esta protegida per uns macers que la guarden, assentada en el seu tron escolta els versos del poeta, que aquest any, tan especial, a compost per a ella.

En una altra escena veiem unes falleres que se'n van al passacarrer, i un xiquet xicotet que es tira per terra plorant per por als petards.

Una altra escena és sobre l'ofrena en esta fallers i falleres desfilen amb emoció amb els seus bonics rams i detalls.

En una altra escena veiem els xiquets tirant petards, i al coeter disparant un castell de focs artificials,

NOSTRA FALLETA

SALUTACIÓ DEL PRESIDENT INFANTIL

Tots em coneixeu, sóc Salva Daries, enguany President Infantil de Josep Antoni, la meua il·lusió. Sempre que pense en falles en ve al cap coets, música i diversió, viure al carrer i fer festa, però aquest any encara tenim més motiu perquè ens trobem davant unes celebracions especials, les del vint-i-cinc Aniversari.

Vulguera donar les gràcies als meus pares i a tota la Comissió per haver fet possible ser President aquest any, puix és un somni que qualsevol xiquet li agradaria aconseguir.

Vull felicitar a Aranxa i Pilar pels seus regnats, i espere que junt a Rafa, s'ho passem molt bé i deixem ben alt l'estandart de Josep Antoni, Puríssima i Major.

Enguany, especialment en el 25 Aniversari de la Nostra Falla, convida a tots els faller i falleres infantils a que participen en tots els actes que s'organitzen.

També vull fer extensiva esta invitació a tot el veïnat i a tot el poble de L'Eliana.

Veniu, us esperem sempre.

Salvador Daries i Torrent

President Infantil

COMISSIÓ MASCULINA INFANTIL

PRESIDENT

Salvador Daries i Torrent

Secretari

Natxo Peñalver i Martínez

Delegat de festes

Joan Josep Marco i Vallés

Delegat de loteries

Àngel Crespo i Estivaliz

Vocals

Carles Gil i Peiró

Antonio M. Millan

Vicent Ruix i Fuertes

Ancor Montaner i Cabrera

Ricard Rubio i Villar

Xavier Martínez i Grau

Miguel Ruix i Santafé

Sergi Crespo i Estivaliz

Adrià Borrull i Silvestre

Borja Aparicio i Albalat

Rubén Borrull i Silvestre

Raúl Sánchez i Molina

Xavier Álvarez i Luján

Albert Fuster i García

Enric Daries i Monzó

Rafael Sebastià i Gómez

Sergi Cortina i Molina

Julián Bueno i Albors

Adolf Cambra i Sanz

Jordi Montaner i Marco

Xavier Comes i Fayos

Josep Lluís Espinosa i Barona

Alexandre Carbonell i Murcia

Borja Sancho i García

Joan Espinosa i Gil

Carles Montes i Oficial

Joan Aguilar i Silvestre

Carles Aleixandre i Lucas

Carles Valls i Riera

Antoni Zamora i Chisvert

Alexandre Silvestre i Culla

Vicent Llopis i García

Daniel Montaner i Cabrera

Marc Durà i Martínez

Carles Montaner i Marco

Josep Prat i Herrero

Pau Álvarez i Luján

Borja Silvestre i Culla

MATRIMONIS FALLERS

Antoni Contreras i Judi Marco

Salvador Cardona i Angelita Aranda

Enric Daries i Mª José Monzó

Wenceslau Sánchez i Mª Carme López

Daniel Romero i Pepa Cabedo

Ismael Molina i Maruja Gimeno

Francesc Comendador i Carme Espinosa

Josep Antoni Martínez i Conxin Coll

Ramón Marco i Conxin Camps

Cèsar Moliner i Sandrine Ferras

Josep Mª Marco i Maruja Badía

Aleix Fuster i Encarna Marcía

Josep Lluís Escrivà i Maria Marco

Vicent Cabanes i Xelo Miquel

Vicent Silvestre i Marta Culla

Xavier Àlvarez i Isabel Luján

Joan Vicent Cortina i Teresa Molina

Ximo Sancho i Anna Mari García

Vicent Coll i Josefa López

Ramón Carrión i Carme Torrent

Xavier Comes i Mercé Fayos

Manel Ricart i Benvinguda Lluna

Joan Josep Giménez i Mª Carme Carrión

Vicente Benlloch i Dolors Checa

Antoni Valero i Genoveva Marco

Adolf Cambra i Inmaculada Sanz

Josep Antoni Herrero i Isabel Oliver

Josep Torrent i Mª Angels Desco

Francesc Raga i Blanca Morán

Enric Crespo i Trini Estivaliz

Josep Aleixandre i Desamparats Oliver

Josep Mª Durà i Victòria Martínez

Evelio Valladolid i Alicia Tolosa

Paco Marco i Pilar Viana

Josep Alcàcer i Encarna Oliver

Josep Escrivà i Encarna Leal

Francesc Peñalver i Carme Martínez

Lluís Marco i Rosa Hernández

Joan Martí i Paquita Ayuste

Rafael Desco i Clara Espiago

Joan Espinosa i Sonia Gil

Miquel Betoret i Vicenta Naranjo

MATRIMONIS FALLERS

Albert Clavell i Matilde Tamarit

Josep Vt Dolz i Mª Carme Casero

Francesc Martínez i Rosa Grau ✎

Joan Bte. Navarro i Angela Linares

Salvador Ruix i Luïsa Santafé ✎

Josep Marco i Conxin Andrés

Batiste Coll i Amelia Montoya

Joan Silvestre i Remei Camps

Josep Lluís Mira i Anna Sirvent

Joan Marco i Josefina Vallés

Joan Zacarés i Empar Montoliu

Andrés Andrés i Maria Peiró

Miquel Gil i Teresa Peiró

Manel Sánchez i Gela Molina

Joan Carles Coll i Mariam Espinosa

Manel Cruz i Inma Marco

Vicent Rubio i Conxin Cervera

Antoni Navarro i Anna Mª Checa

Josep Montaner i Mª Carme Marco

Salvador Coll i Maria Muñoz

Ximo Ruiz i Xelo Puertes

Antoni Aparicio i Rosa Albalat

Josep Espinosa i Empar Chisvert

Vicent Ibañez i Lola Martinez

Joan Espinosa i Carme Aguilar

Joan Carles Gomar i Silvia Gómez ✎

Amadeu Llorens i Inma Cruz ✎

Rafael Gozálviz i Lolín Aguilar

Josep Lluís Vidal i Mª José Gómez

Ramón Ramos i Cristina Sanz

Josep Antoni Coll i Carme Devesa

Pasqual García i Anita Romero

Miquel Delgado i Paqui Rayos

Joan Vt. Aguilar i Nuria Silvestre

Enric Giner i Reme Silvestre

Miquel Iborra i Patrocinio Navarro

Jordi Aleixandre i Carme Díaz-Toledo

XIQUET DE BOLQUERS

Àlvar Zamora i Chisvert /

Miquel Gil i Peiró

Lluís Ramos i Sanz

Miquel Comes i Fayos

Pau Aguilar i Silvestre

Malena Llorens i Cruz

Rafa Prat i Marco

Jaime Aleixandre i Lucas

Maria Sancho i García /

BUNYOLERES

Maruja Gimeno i Molina

Empar Chisvert i Ballester

Carme Aguilar i Ballester

Amelia Montoya i Piqueras

Anita Romero i Sierra

Pilarín Espinosa i Montaner

Remei Camps i Montaner

COL·LABORADORES PAELLES

Teresa Peiró i Peris

Maria Aguilar i Beltrán

Dolores Beltrán i Santa Isabel

COL·LABORADORS

ARTISTE FALLER

Salvador Espert i Corachan

ACOMPANYAMENT MUSICAL

Grup Musical Benaguasil

Xaranga Villar del Arzobispo

Banda "Peluts i babosos" Casinos

FLORS

Flors Maria - L'Eliana

IMPREMTA

Gràfiques Vernetta

C/ Ciutat de Llíria .Polígon Industrial "Fuente del jarro"

Paterna

LOTERIA

Administració 13 "Sta Catalina" València

DISSENY PORTADA

Gràfiques Vernetta

La tirada d'este llibret és de 600 exemplars.

PROGRAMA DE FESTEIGS

DIA 5 DE FEBRER, DISSABTE

A les 8'00 hores. Muntatge del nostre parador.

A les 10'00 hores. Esmorzar per als montadors

DIA 11 DE FEBRER, DIVENDRES

A les 21 hores, recollida de les Falleres Majors.

A les 22 hores, presentació de nostra Fallera Major Infantil, Aranxa Aparicio i Albalat, i Fallera Major ,Pilar Molina i Gimeno a l'Auditori del Centre Socio-Cultural de l'Eliana (Plaça Jutge Miquel Comes).

A l'acabar l'acte de la presentació es servirà "xocolata i panous" al nostre casal.

DIA 13 DE FEBRER, DIUMENGE

A les 11 hores, concentració al Casal Faller de les comissions masculina i femenina, per a iniciar "l'ARREPLEGÀ" I ENTREGA DEL " LLIBRET " , amenitzat este acte pel grup musical Benaguasil.

Complint la tradició	per a tots junts
pel poble arreplegarem diners	disfrutar de la festa amb ells.

ACTES DE CELEBRACIÓ DEL XXV ANIVERSARI

DIA 18 DE FEBRER, DIVENDRES

A les 21'30 hores.Sopar de germanor, per a tots els fallers i falleres, baix del nostre parador.

Esperem que en any d'aniversari	ficant tot el necessari
s'allargue en sopars el Casal	per donar festa com cal.

A les 22'30 hores. Ball, festa i diversió per la meravellosa orquestra POMPEYA

PROGRAMA DE FESTEIGS

DIA 19 DE FEBRER, DISSABTE

A les 12'30 hores. Concentració al nostre parador faller de les comissions Major i Infantil, i de les falleres Majors i Presidents del XXV Aniversari, per assistir a la Santa Misa en honor a La Mare de Déu del Carme i Sant Josep, en commemoració dels nostres vint-i-cinc anys de falla.

A les 13'00 hores. SANTA MISA a la Parròquia Verge del Carme. Misa Cantada per la Coral d'Adults del Col·legi Helios de L'Eliana. En acabar la missa PASSACARRER.

A les 14'00 hores. Deixarem constància al carrer Major de la nostra falla.

A les 14'15 hores. "EXTRAORDINÀRIA MASCLETÀ" al carrer Puríssima i Plaça del País Valencià.

A les 16'30 hores. Recollida de les Falleres Majors i Falleres Majors Infants i Presidents dels vint-i-cinc anys. PASSACARRER.

A les 18'00 hores. A l'Auditori Municipal de L'Eliana, ACTE COMMEMORATIU DEL XXV ANIVERSARI. Participarà la Banda de Música de LA UNIÓ MUSICAL L'ELIANA.

*Vint-i-cinc anys d'història
d'una falla humil i plana,
que en voluntat notoria,
besa cada any la glòria
de passar la gran setmana.*

A les 21'00 hores. Meravellós CASTELL DE FOCS D'ARTIFICI.

A les 22'30 hores. SOPAR COMMEMORATIU DEL XXV ANIVERSARI, al restaurant "El Valle". L'Eliana.

DIA 20 DE FEBRER, DIUMENGE

A les 14'00 hores. Extraordinari dinar de paelles per a tots els fallers i falleres al nostre parador. (Cal apuntar-se en antelació)

DIA 27 DE FEBRER, DIUMENGE

A les 17 hores. Concentració al Casal Faller de tots els fallers i falleres per assistir a l'acte de la "CRIDA".

A les 18 hores. "CRIDA " a la Plaça del País Valencià. A l'acabar l'acte PASSACARRER.

*L'Alcalde pregoner
des del nostre Ajuntament
obrirà de ple a L'Eliana
la bonica festa fallera.*

PROGRAMA DE FESTEIGS

DÍA 4 DE MARÇ, DISSABTE

A les 18'30 hores. Concentració al Parador per a formar les diferents comparses que participaran en la Cavalcada.

A les 19' hores. "GRAN CAVALCADA" de carrosses i comparses, amenitzada per unes quantes i de renom bandes de música de la comarca Camp de Turia.

*Sempre en bon ambient
preparem la cavalcada,
i la festa ben sonada
no parará ni un moment.*

A les 21'30 hores. Sopar al Parador per a tots els fallers i falleres.

DIA 7 DE MARÇ, DIUMENGE

A les 17 hores. Berenar per als xiquets fallers al Parador.

A les 18'30 hores. Berenar per als majors fallers.

Oferits per les nostres Falleres Majors i President Infantil

A continuació entrega oficial de RECOMPENSES.

DIA 11 DE MARÇ, DISSABTE

A les 17'00 hores. Concentració al Casal

A les 18'00 hores. Extraordinari "METRE FALLER"

*El tren a hora arribarà,   tots junts disfressats
d'ell grans i menuts baixaran,   com no! Ens divertiran.*

A les 21'30 hores. Sopar al Parador per a tots els fallers i falleres.

DIA 12 DE MARÇ, DIUMENGE

A les 11'30 hores. "I MARATON D'AROBIC FALLA J. ANTONI" al nostre parador.

A les 12'30 hores. Partit de fútbol al poliesportiu de L'Eliana "FALLERS CASATS contra FALLERS FADRINS".

A les 16'00 hores. Engalanament dels carrers.

A les 17 hores. Triangular fallera de fútbol, Camp de fútbol de L'Eliana.

A les 18'00 hores. Inaguració de les diferents exposicions al nostre casal

5012010

FELICES FALLES 2000!

PROGRAMA DE FESTEIGS

DIA 14 DE MARÇ, DIMARTS. NIT DE LA PLANTÀ

"PLANTÀ" de nostres belleses esculturals. Cercavila amb els nínots.

A les 20'00 hores. Començament de la PLANTÀ.

*Els homes la falla plantaran,
les dones paelles faràn,
i en acabar
a tots convidaràn.*

A les 21'00 hores. Les nostres tradicionals paelles de la "nit de la plantà" amenitzat per una famosa xaranga.

A les 22'30 hores. PASSACARRER per a recollir els NINOTS de les nostres falles, Major i Infantil.

A les 23'30 hores. NIT D'ALBAES

DIA 15 DE MARÇ, DIMECRES

A les 17 hores. "6 a 6" Una gran festa del "Karaoke" presentada per cantants professionals, amb castells i elefants unflats, actuació infantil "Els picapiedra", concursos, premis, regals per a grans i menuts...fins a la matinada.

A les 21'30 hores. Sopar al Parador per a totes les falleres i fallers, preparat per les nostres simpàtiques i treballadores "bunyoleres".

A les 23'00 hores. Seguirem amb la festa "6 a 6".

DIA 16 DE MARÇ, DIJOUS

A les 14 hores. Mascletà a la Plaça del Mercat oferida per la Falla del Mercat.

A les 17 hores. CONCURS DE DIBUIX patrocinat per Papereria Montaner.(No cal portar material). A continuació BERENAR INFANTIL.

A les 19 hores. "CONTACONTES" per a tots el xiquets i xiquetes... i majors de la nostra falla.

A les 21'30 hores. Al Parador sopar de confraternitat fallera, elaborat per les bunyoleres.

A les 22'30 hores. Gran festa amenitzada per la meravellosa i famosa orquestra "POMPEYA"

PROGRAMA DE FESTEIGS

DIA 17 DE MARÇ, DIVENDRES

A les 13 hores CERCAVILA

A les 14 hores. MASCLETÀ DE LA NOSTRA FALLA, al carrer Puríssima i Plaça del País Valencià.

*Un gran dia faller,
la pólvora part principal
i el soroll del foc genial
alegraran tot el carrer.*

A les 21'30 hores. Sopar al parador preparat per les nostres benivolgues bunyoleres.

A les 22'30 hores. Gran festa amenitzada pel meravellós conjunt "ISIDRO ROZAS I LA SEUA ORQUESTRA"

DIA 18 DE MARÇ, DISSABTE

A les 8 hores, "DESPERTÀ" I XOCOLATE per a desdejunar.

<i>Als amants del masclet del foc i l'artifici,</i>	<i>s'enceta hui l'ofici despertar de matinet.</i>

A les 13 hores CERCAVILA.

<i>A migdia en molta son bombo en ristre i apreset</i>	<i>veïnat en ple peguem volteta per a alegrar a tot el món...</i>

A les 14 hores. Mascletà al carrer del Carme, oferida per la Falla Verge del Carme.

A les 18 hores. Concentració a l'Ajuntament de les Falleres Majors i els Presidents per a recollir a La Mare de Déu del Carme al carrer Major.

A les 18'30 hores. Concentració al Casal Faller de les comissions Infantil i Major i Falleres Majors i Presidents dels vint-i-cinc anys de falla per assistir a la OFRENA DE FLORS A LA VERGE DEL CARME. Les falleres i fallerestes deuràn portar mantellina en este acte.

<i>El fruit del nostre amor, fem ofrena en flor</i>	<i>a la nostra Patrona que sempre duquem al cor.</i>

A continuació, passacarrer de les tres comissions.

A les 21'30 hores. Sopar al Parador de confraternitat fallera, preparat per les nostres bunyoleres.

A les 22'30 hores. Ball amenitzat per la meravellosa i afamada orquestra "INDIANA", un espectacle ple d'il·lusió, d'alegria.

PROGRAMA DE FESTEIGS

DÍA 19 DE MARÇ, DIUMENGE "DIA DE SANT JOSEP"

A les 8'00 hores. Extraordinària "DESPERTÀ I XOCOLATÀ"

A les 11'30 hores. Concentració al casal faller de les comissions per assistir a la SANTA MISA en honor a SANT JOSEP.

*En cristiana obligació
al patró en festivitat
fem en solemnitat
una misa en devoció.*

En acabar la misa PASSACARRER.

A les 14'30 hores. MASCLETÀ a la Plaça del País Valencià, patrocinada pel M.I. AJUNTAMENT DE L'ELIANA.

A les 15 hores. Extraordinari DINAR al parador (com altres anys, el tiquets es posaran a la venda).

A les 21 hores. Sopar d'aixella al Parador.

"NIT DE LA CREMÀ"

A les 22'15 hores. Després d'un bonic castells de focs d'artifici, la nostra Fallereta Major Infantil, "Aranxa Aparicio i Albalat" encendrà la traca que li pegarà foc a la Falleta Infantil.

A les 22'45 hores. Ball amenitzat per "ORQUESTRA SHOW GIGANTE" quatre hores de música i de ball per a tots els públics amb un passe especial per a la joventud.

A la 12'30 hores. Després del castell de focs d'artifici la nostra Fallera Major, "Pilar Molina i Gimeno" encendrà la traca que li pegarà foc a la gran falla.

*Quan al fi arriba el moment
de cremar el monument
una llàgrima resum
eix e arrelat sentiment*

NOTA: Els dies 6 , 13 i 27 de febrer; 5 i 12 de Març celebrarem les nostres ja cèlebres PAELLES dels diumenges.

Els mateixos dies de les paelles tindràn lloc els CAMPIONATS DE TRUC, DOMINÓ I PARXIS.

Aviseu que este programa de festeigs pot sofrir variacions. Éstes es comunicaran per mig del tauler d'anuncis o per l'equip de megafonia.

Recordar-vos que tingau present les senyals de la zona de focs

DESITGEM A TOT EL MÓN QUE PASSE UNES BONES FESTES JOSEFINES I FINS L'ANY QUE VE.

Despertant els nostres cors,
València riu.
Per la senda de les flors
ja ve l'estiu.
Creua el carrer la xicalla,
replegant els tratos pa la falla:
i manté la tradició
d'esta cançó:
-“Hi ha una estoreta velleta
pa la falla de Sant Josep,
del tío Pep?”
I van juntant
lo que els veïns els van donant.
Per a buidar el porxe...
-“Hi ha una estoreta velleta
pa la falla de Sant Josep?”
I, en una estella del muntó
se duu el compàs de la cançó.
En les cares de la gent,
tot és content.
-Morena meua,
que del carrer eres l'ama;
per culpa teua
tinc el cor encés en flama.
No et separe
del caliu del meu voler
-reineta fallera-
que, si em deixes,
un ninot tindré que ser...
-“Hi ha una estoreta velleta
pa la falla de Sant Josep?”
-...per a la falla del teu carrer.

BREU RESUMEN D'INDUMENTÀRIA TRADICIONAL VALENCIANA

DELS SEGLES XVIII I XIX

L'estudi dels costums i les tradicions dels nostres pobles es d'allò més interessant perquè ens demostra, com vivien els nostres avantpassats, que és allò que feien dia a dia, amb quins utensilis desenvolupaven les seues tasques agrícoles, culinàries, domèstiques, i fins i tot com vestien.

La roba era un indicador molt clar de l'estatus social i econòmic de la persona que la vestia, de la mateixa manera que la climatologia era element determinant de l'indument de festa o de feina indistintament.

Les matèries primes amb les quals estava elaborat el vestit, la confecció artesana a la pròpia casa de la persona que l'hauria de vestir, són notes a destacar de l'època del segle XVIII i XIX

Els materials emprats d'origen mineral eren utilitzats principalment en les peces d'orfebreria: arracades, joies, botons, pintes, etc.

Al llarg del segle XIX, s'introdueix el cultiu i la comercialització del cotó a les nostres terres, cosa que fa que s'abasse el cost de la matèria primera per a l'elaboració dels vestits i que facilita la seua neteja. La fàcil expansió del cotó fa que desapareguen les altres fibres conegudes, quasi en la seua totalitat, fins i tot la seda que aleshores esdevé molt cara.

Gràcies al cotó s'enriqueix el vestit amb teixits com el percal, les indianes, les batistes fines, cretones i altres teles estampades.

Cal destacar, la importància de la seda en l'elaboració de faldellins i vestits tant femenins com masculins.

Podem dir amb tota seguretat que no existia un vestit determinat i estereotipat per a cada poble, sinó que l'indument estava directament relacionat amb el clima de la comarca en la que vivien, d'ahí que es vestia amb teixits calents com la franela, pana, llana i vellut, a l'hivern i a zones fredes, i amb teixits fresquets com el cotó, la cretona, els tafetans, el tul i el piqué a zones més càlides.

L'indument està determinat també per les relacions personals, l'entorn, el nivell de vida i l'ofici que cadascuna de les persones desenvolupa quotidianament.

A continuació detallarem les peces de roba masculines i després les femenines, sempre de dins cap a fora, tractant de fer una breu però clara descripció de cada element.

BREU RESUMEN D'INDUMENTÀRIA TRADICIONAL VALENCIANA

DELS SEGLES XVIII I XIX

ROBA D'HOME

CAMISA D'HOME: Era una peça de roba interior masculina que anava en contacte directe amb el cos. S'utilitzava tant per a vestir com per a dormir, i també com a única peça de vestir en les tasques agrícoles, en temporades d'estiu. El material de que estaven fetes, era el lli, cultivat i teixit per la mateixa família. La seua confecció era completament recta des dels muscles fins al genoll i tota ella feta d'una peça, llevat de dues gaies triangulars que s'afegien baix de la màniga per a donar-li la forma i moviment al braç.

CALCES: Les calces cobrien la cama des del peu fins el genoll, i podien ser de colors variats, llises, calades, ratllades, i alguns dels models per a èpoques de més calor, cobrien des del turmell fins al genoll, deixant el peu a l'aire, aquestes calces reben el nom de calces de travera, per que subjecten la calça mitjançant una traveta que passa per baix del peu.

LLIGACAMA: Eren unes cintes de colors d'una amplària aproximada als dos centímetres, de vegades brodades, de vegades dedicades, de vegades llises, que tenien com a missió la subjecció de la calça per baix del genoll.

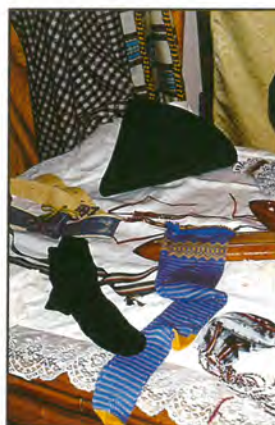
SARAGÜELL: Es suposa que el saragüell era una peça de roba exterior, que cobria el cos des de la cintura fins a la part superior del genoll, i que ajustava en la part alta, mitjançant una veta que frunzia. Els camals tenien una amplària d'entre 60 a 100 centímetres, i estaven confeccionats amb lli, cotó, llenç o fil. De vegades, damunt del saragüell blanc, vestien un altre de color obscur, anomenat "negrilla" o negreta.

CALÇOTET: Era una peça interior masculina que precedeix als actuals calçotets. La seua utilitat és la de protegir el cos del tacte bast del calçó exterior. Està confeccionat en tela de lli o de cotó, i és igual de llarg que el calçó exterior i de color blanc.

CALCÓ: Peça que cobria des de la cintura fins un poc més avall del genoll. Estaven confeccionats amb tot tipus de teles, des de les fines com la seda fins les grosses i d'hivern com el vellut o pana llisa. Portava una trinxa a la cintura i anava cordat amb botons al davant i amb un cordó o cinta cordada a la part posterior.

BREU RESUMEN D'INDUMENTÀRIA TRADICIONAL VALENCIANA DELS SEGLES XVIII I XIX

FAIXA: Era una peça d'ús diari. Amarra el calçó a la cintura i cadera subjectant-lo fortament. Estava feta amb seda, llana, cotó. Podien ser llises o ratllades. Tenien una amplària d'uns 25 o 40 centímetres i una llargaria de dos metres.

JUPETÍ: El jupetí era l'equivalent al gipó femení, però sense mànigues. Cobria el cos des del muscles fins a la cintura. Anava obert davant, cordat amb botons (folrats o be de metall) segons el pòder adquisitiu del posseïdor. Les teles que s'utilitzaven eren cotó, seda, vellut, llana, teles llises, amb flors o ratllades.

JUPA: Era una peça d'indument exterior masculí, que cobria des del coll i l'esquena fins la cintura i els braços. Es vestia damunt de jupetí per abrigar el cos. Estava confeccionada amb materials fresquets a l'estiu, com el ras de seda, la sarga de cotó o qualsevol tipus de teixit en seda. I a l'hivern, estava elaborada amb llanes o vellut. Anava creuada o botonada amb mançanetes de metall, os, o fusta folrada. Generalment folrada amb teixits de cotó com el lli o retort.

MOCADOR DE CAP: Era una peça quadrada de tela generalment de seda o cotó, que doblegada en forma de triangle es deixava caure sobre el cap per a cobrir els llargs cabells, a fi de que no molestaren en les tasques diàries. Són curioses les diverses maneres de col·locar-lo: de cua, de barret o barretina, de fumeral, etc.

BARRET: Era una mena de casquet que cobria el cap de l'home parcialment i, des del centre del barret ix una tira d'arboços (borles que semblen el fruit de l'arboç). Elaborats en cotó o en seda.

MANTA: Era una peça que no es pot dir que era d'indumentaria exterior masculina, per que de vegades s'utilitza per a tapar-se al llit, a la sella per a cavalcar, així i tot es gastava per a cobrir-se del fred. Estaven confeccionades amb llana de colors vius, de quadres i ratlles, i també de color negre. Normalment eren allargades i d'un tamany suficient com per a cobrir el cos d'un home.

BREU RESUMEN D'INDUMENTÀRIA TRADICIONAL VALENCIANA

DELS SEGLES XVIII I XIX

ROBA DE DONA

CAMISA DE DONA: Era una peça de roba interior que contactava directament amb el cos. S'utilitzava de dia i de nit de manera que era camisa i camisó. Confeccionada amb fil o llenç, el cos, i amb batista fina les mànigues. Tenia forma piramidal proporcionada per una gaia en forma triangular allargada i estreta en la part alta (baix del braç) i ampla en la seua part baixa (en la vora), que donava amplitut. En el coll solien portar randes d'encaix o volant de la mateixa tela de la que estava elaborada. Sovint aquesta tela estava teixida amb telers de la pròpia casa i amb llenç o lli cultivat per les mateixes persones que anaven a vestir la roba. Era una peça d'ús obligatori.

CALÇES: Cobrien de forma ajustada el peu i la cama fins el genoll. La seua funció era protegir la pell dels insectes i del fred. Eren ratllades, calades, llises, de colors, però totes elles de punt i fetes a mà.

LLIGACAMES: Eren cintes d'uns 2 cms d'ample, que lligaven la calça a l'altura del genoll, pegant voltes a la cama, per a acabar en un llaç o borles que penjaven impedint que caiguera. Podien ser llises, o adornades amb motius florals o inclús amb dedicatòries d'amor o amistat.

CAMALET: Pantaló interior o saragüell de dona. Començaren a utilitzar-se al segle XIX. Eren un poc més curts que el brial, i pel temps van acurtant-se fins a transformar-se en les bragues femenines del nostre temps. Estaven confeccionades en fil i teles fines, amb brodats i randes.

BRIAL: Les sinagües o falde interiors, anaven directament damunt de la camisa. Es confeccionaven en llenç o fil i més recentment amb batista o cotons fins. Anaven adornades amb bastes, brodats i randes. La seua amplària era aproximadament de quatre metres o més en la cintura, i alguns d'ells portaven un volant en la part baixa que podia ser de diferents amplàries, segons els gustos, 25, 20, ó 15 centímetres. Les dones en algunes ocasions, arribaven a vestir 3 ó 4 brians sobresposats.

BREU RESUMEN D'INDUMENTÀRIA TRADICIONAL VALENCIANA

DELS SEGLES XVIII I XIX

FALDELL: Era una falda exterior, confeccionada amb seda, cotó o llana. Aquestes faldes estaven fetes en tafetà, ras, així com domassos, brocats i altres teixits artesans amb dibuixos i colors diversos com flors, pardalets, fruites o garlandes, quadres, etc. S'utilitzaven aproximadament quatre metres d'amplària per a confeccionar-les, i la llargaria, arribava fins a uns 15 ó 20 centímetres de terra. La seua confecció era en forma de bolquer, (la part de darrera, lligava davant i la de davant lligava darrera). Estava elaborada amb tres caigudes de tela d'una amplària aproximada d'1'40 centímetres, dues teles unides darrera i l'altra anava davant. Al segle XVIII gran part de les teles estaven teixides al propi domicili, i amb materials de propi cultiu, i les amplàries canviaven, depenent del tamany del teler, en el que es treballara el teixit.

GIPÓ: Era una peça d'indumentària exterior ajustada al cos mitjançant un envarat de branquetes d'olivera o jonc, i al mateix temps que presionava, tenia una elasticitat que permetia el moviment del cos. Abridava, cobrint l'esquena i el pit des dels muscles fins la cintura, rematat en unes aletes (talls en el mateix teixits) d'uns 3 ó 4 centímetres d'ample i que estaven entre uns 7 cm. de llarg, fins uns 12 cm. i que adoptaven la forma de cadera. El gipó podia portar màniga curta (pel colze) o màniga llarga (pel puny). Solien estar elaborats amb teixits llisos, amb textura suficient per a protegir del fred a l'hivern, com la llana, i el vellut, i fresquets com la seda i el ras a l'estiu.

COTETA: També anomenada justet o cosset, ajustava al cos des dels muscles fins a la cintura deixant els braços al descobert (sense màniga) i que mitjançant un envarat en la part davantera normalment i en la posterior més infreqüent. Ajusta tot el cos, però fa més pressió sobre el pit. Acabada també amb aletes que descansen sobre la cadera.

DAVANTAL: Servia per a protegir les peces de roba exteriors en el moment de fer tasques domèstiques, i en altres ocasions era per a ornamentar vestits de festa. Poden trobar-se de grandàries i formes diferents, quadrats, rectangulars, ovalats, i adornats amb randes, galons, i brodats. De colors variats i quasi mai a joc amb el mocador de coll. Els teixits emprats solien ser, fil, seda o cotó fi.

MOCADOR DE COLL: També es diu mocador de pit o mantonet. Estava elaborat amb teixits suaus com la seda, tafetà, tul o fil. Les mesures varien entre 80 centímetres i 100 cm. d'amplària. Solien ser quadrats, però alguns eren triangulars o de tres pics, probablement com resultat de partir herències. La seua col·locació és sobre els muscles i amb la punta a l'esquena, les altres dues puntes que queden al doblegar-lo per la meitat passen davant per a creuar o lligar davant del pit.

BREU RESUMEN D'INDUMENTÀRIA TRADICIONAL VALENCIANA DELS SEGLES XVIII I XIX

FALTRIQUERA: Era una butxaca interior de forma oval o rectangular, subjectada amb vetes a la cintura, fent-la coincidir amb les obertures laterals dels faldellins. Estava confeccionada amb teixits de cotó o llenç i de vegades també estava brodada amb motius florals o simplement amb vetes de colors que l'adornaven.

MANTELLINA: Era utilitzada per les dones per cobrir-se el cap de la cara en actes religiosos. Estava elaborada amb muselines, seda, llana, tul, o baieta. Algunes d'elles, anaven ornamentades amb brodats i boletes o canutets d'atzabeja, amb randes d'encaix en les vores. Estaven fetes de diferents formes: rectangulars (de tovalla), una part recta i l'altra amb un poc de corba (dengue), semicircular (mitja lluna), un centre rectangular o amb forma d'ull i aquest envoltat d'encaix (tern).

MANTONS: Predominaven els mantons de llana obscurs o negres, però també les dones s'abrigaven amb uns mantons amb dibuixos de Catxemir, amb els quals es cobrien fins i tot el cap, es per això que s'anomenen de "caputxa". Hi havia també mantons de seda o de domàs amb flocadura per les vores i en colors grocs, verds, tostats, marrons, etc.

AGULLA TRAVESSERA: Constava de dues peces, un tubular o cilíndrica i l'altra punxó o canó que acoplava dins. Era part fonamental per a la realització del pentinat, i suport sobre el que es treballava tot ell.

RASCAMONYOS: Punxó que tenia la funció de rascar l'interior del monyo, en cas de sentir molesties per portar aquest pentinat, durant moltes hores. Tant l'agulla travessera com el rascamonyos tenien en els extrems un botó o bola adornat amb perles, espillets o pedres de color.

PINTES: La pinta originàriament deguera ésser utilitzada com a batidor, per a pentinar. Encara que finalment es quedara com a element ornamental. Poden ser de diferents materials: plata, plata daurada, llautó, os, carei o banya. Les metàl·liques es feien de dues formes, rectangulars i triangulars. Les d'altres materials es feien de formes variades, semicirculars, rectangulars, etc.

BREU RESUMEN D'INDUMENTÀRIA TRADICIONAL VALENCIANA DELS SEGLES XVIII I XIX

ARRACADES: Eren unes peces d'adornament de l'orella i la cara, que penjaven des del lòbul, fins al coll. Es podien reconèixer diferents estils com els següents: Barquets els quals estaven formats per l'orellal, una peça allargada horitzontal en el centre i baix tres tires de perles (de a tres) o ametletes. Balconets, formats per un orellal, una peça vertical i dues horitzontals sobrepassades a mena de balcó, folrades de perles. Rematat amb una peça circular o perles. La Polca estava composta per l'orellal i un rosetó del que podien penjar una tira de perles (Polca "de a u") o tires de perles (Polca de a tres). Els tipus Raïms estava format per l'orellal amb un rosetó de perles, una part central horitzontal, formada normalment per dos rosetonets de perles i un raïm que remata la part baixa de la peça, i que li dona nom.

AGRAÏM A LA FIRMA CARME ASINS I FILLES L'APORTACIÓ DE LES PECES D'INDUMENTÀRIA VALENCIANA PER A ESTE REPORTAGE GRÀFIC.

EVOLUCIÓ DE LA INDUMENTÀRIA A L'ELIANA

Durant els vint-i-cinc anys de Falles a L'Eliana, les dones han vestit indumentària tradicional valenciana. En algunes ocasions també han estat acompanyats pels homes. Caldria fer un xicotet repàs per les diferents èpoques i estils.

ANYS 1976 – 1980

DONA

Faldellí de teles amb flors de tonalitats molt clares i molt obscures, teles treballades amb daurats, i també teles ratllades i amb flors.

Cos: en esta época s'utilitzen tres tipus de cossos, els gipons negres de màniga llarga de tela de vellut, amb randes de 2 cms pel puny, els gipons negres de màniga pel colze de tela de ras, amb randes pel puny, i els gipons de color de teles a joc amb els faldellins amb màniga de farol i randes de 12 cms aproximadament per la vora.

Calçat: blanc amb borles, negre o folrat.

Pentinat: un monyo posterior amb ratlles al mig o laterals i amb monyo posterior i rodets laterals, quasi es vis-ten sense pentinar-se.

Adreç: existeixen de diferents estils, de raïms, tipus polques, agulla de pit sempre a joc, collar de perles i agulles travesseres i punxons dels rodets a joc.

Pintes de metall o llautó respussades o cincelades. Pintes de carei de grans dimensions.

Ornaments: mocador i davantal de tul brodat amb lluentons. Mocador i davantal de blonda blanca i amb lluentons. Mantellina de blonda. Cinta al coll amb creu.

HOME

Pantaló negre llarg.

Cos: camisa blanca amb randes al pit. Jupa negra de tela de ras.

Calçat negre.

Ornaments: faixi de color amb arboços penjant.

XIQUETES

Faldellí ratllat per baix del genoll.

Cos de màniga curta negre de ras.

Calçat negre de l'època.

Pentinat: monyo posterior amb ratlla lateral o central.

Adreç amb pedres de color. Pintes de carei.

Ornaments: mocador i davantal de blonda amb lluentons.

EVOLUCIÓ DE LA INDUMENTÀRIA A L'ELIANA

ANYS 1.981 – 1.985

DONA

Faldellí amb motius florals i daurats, ratllats, i teles de domàs. Amplària 3 metres. Llargària a 30 cms de terra.

Cos negre de ras amb màniga llarga, amb màniga curta, estampats amb màniga de farol i algun gipó amb pala davantera i màniga ajustada al braç fins el colze, al igual que els gipons del segle XVIII.

Calçat: similar a la garrutxa (estil calçat femení segle XVIII), blanc amb borles, sense borles i florats de la tela del faldellí.

Pentinat amb monyo posterior i ratlla al mig o lateral, i pentinat amb rodets laterals.

Adreç: amb pedretes de color, amb perles, de raïm, i tipo guitarra.

Pintes de carei de metall cincellades.

Ornaments: collar de perles, cinta al coll amb creu. Cinta per l'escot del gipó. Mocador i davantal de tul brodat amb lluentons, negre de ras brodat amb lluentons, de batista brodats. Mantellina de blonda.

HOME

Pantaló negre llarg.

Cos: camisa blanca amb randes en el pit. Jupa negre de ras.

Calçat de l'època.

Ornaments: faixí de color amb arboços penjant.

ANYS 1.986 – 1.990

DONA

Faldellí ratllat o estampat amb flors i daurat, i teles de domàs. Llargària a 20 ó 25 cm de terra. Amplària aproximada 3 metres.

Cos: gipó de domàs negre amb màniga curta pel colze. Gipó amb motius florals amb màniga de farol o ajustada al braç, i de teles de ras llises amb màniga ajustada al braç.

Calçat folrat de la tela del faldellí, negre.

Pentinat: Monyo posterior amb ratlla central, amb rodets laterals.

Adreç variats, de balconet, raïms i tipus guitarra (s.XX)

Pintes de llautó cincellades triangulars, rectangulars i de carei.

EVOLUCIÓ DE LA INDUMENTÀRIA A L'ELIANA

Ornaments: mocadors i davantals de blonda, de tul brodats, de batista brodats en or i en blanc amb randes i entredòs d'encaix. Mantellines de blonda i xantillí. Calces de cotó. Calces de seda brodades.

HOME

Pantaló negre llarg.

Cos: camisa blanca amb randes al pit. Jupa de ras negre.

Calçat del moment.

Ornaments: faixí de color amb arboços penjant.

XIQUETES

Igual que les xiques majors.

XIQUETS

Igual que els majors.

Calçó curt negre.

Cos: camisa blanca i jupetí de domàs de color.

Calçat negre.

Ornaments: faixa de cotó de color, calça blanca de cotó, calada.

ANYS 1991 – 1995

DONA

Faldellí de tela ratllada clàssica de seda, tela amb motius florals brocada de seda i or, tela de domàs, etc. Llargària de 15 a 20 cm de terra. Amplària entre 3 i 4'5 metres.

Cos: gipó de tela de domàs amb màniga ajustada i pel colze amb randes per la boca-màniga d'uns 8 cms, i amb pala davantera envarada i aletes a la cintura. Gipó amb màniga de farol i randes per la màniga de 20 cms., i gipó de domàs amb pala central sense envarar.

Calçat folrat tipus garrutxa.

Pentinat: un monyo posterior sense ratlla central amb rodets laterals.

Adreç tipus guitarra, raïms, balconets.

Ornaments: mocador i davantal de tul o batista brodats, batista brodada en or, seda brodada en or i en blanc. Mantellina de blonda o xantillí. Cinta al coll amb creu.

EVOLUCIÓ DE LA INDUMENTÀRIA A L'ELIANA

HOME

Pantaló negre llarg,

Cos: camisa blanca amb randes al pit, jupa negra de ras. .

Calçat del moment.

Ornaments: faixí de color amb arboços penjant.

XIQUETES

Igual que les xiques majors.

XIQUETS

Igual que els majors.

Calçó curt negre.

Cos: camisa blanca i jupetí de domàs de color.

Calçat negre.

Ornaments: faixa de cotó de color, calça blanca de cotó, calada.

ANYS 1.996 – 2.000

DONA

Faldellí : són emprades teles molt diverses, des de la seda fins a tapiceries modernes, i dins de les teles amb motius florals, seda amb or, valencianetes de cotó, cotó i seda i fins i tot teles artesanals espolinades (teixides amb llançadora manual "espoli") amb flors brodades de seda sobre seda. Amplària entre 4 i 4'5 metres. Llargària a 3 ó 4 cm. de terra, i a 20 cms de terra en alguns casos.

Cos: Gipó de color a joc amb el faldellí amb màniga curta pel colze amb pala central i sense pala. Gipó de color a joc amb el faldellí amb màniga de farol amb randes per la vora d'uns 20 o 25 cms. Gipó de color amb màniga ajustada al cos amb randa per la vora d'uns 8 cms. d'encaix en cotó i pala central, alguns dels envarats a mena de "corsé" o justet, amb volant plisat o aletes per la cintura, rematades amb passamaneries.

Calçat folrat amb floc de color ornamentant-lo.

Pentinat: un monyo posterior sense ratlla central amb rodets laterals.

Adreç: tipus guitarra, balconets, raïms, barquets, "de a tres" o de la Verge.

Pintes de metall triangulars.

Ornaments: Mocador i davantal de seda, batista, tul brodats en blanc, en daurat.

EVOLUCIÓ DE LA INDUMENTÀRIA A L'ELIANA

HOME

Pantaló negre llarg, o a ratlles. En ocasions pantoló curt pel genoll

Cos: camisa blanca amb randes al pit, jupa negra de ras. Jupetí de domàs de color.

Camisa de fil blanca o beix.

Calçat del moment. Calçat de l'època.

Ornaments: faixí de color amb arboços penjant. Faixa de cotó de color. Barret

XIQUETES

Igual que les xiques majors.

XIQUETS

Igual que els majors.

Calçó curt negre o color.

Cos: camisa blanca i jupetí de domàs de color.

Calçat negre.

Ornaments: faixa de cotó de color, calça blanca de cotó, calada.

EL VESTIT, UNA PART IMPORTANT DE LA FESTA

Després d'un detingut repàs per la indumentària utilitzada per la nostra falla des de 1.975 fins al 2.000, caldria dir que s'han produït canvis notables en el món de les falles entre unes dècades i altres.

Hem de fer notar que els primers anys de festa, moltes xiques llogaven els vestits de valenciana. Als següents anys ja comencen a confeccionar-se el seu propi vestit.

És pels anys 90 quan comencen a confeccionar-se alguns vestits amb teles d'alta qualitat (seda, brocatel, espoli).

En allò que respecta a les peces d'ornament, mocadors de coll i davantals, s'ha passat de portar en els primer anys un davantal curt, menut i poc elaborat, a portar davantals de grans dimensions i de millors materials.

Si mirem les arracades, direm que en les primeres èpoques, es lluiïren en general dos tipus, raïms i barquetes; però en els últims temps es poden veure reproduccions de joies de fa dos segles, fins i tot autèntiques joies de l'època, heretades de les seues avanpassades.

Si parlem de pintes, també es pot veure una clara evolució en la grandària i els materials. Les pintes de grans dimensions apareixen per sentir la necessitat de vestir una mantellina llarga, sent que les mantellines que utilitzaven les dones a les nostres terres no eren originàriament de tan grans dimensions i tenien formes variades. Per tant, amb les pintes triangulars de metall menudes també podien portar mantellina.

En allò que respecta a la indumentaria tradicional masculina, direm que en aquest moment és pràcticament inexistent. Posat que la majoria dels homes visten roba completament actual. Caldria pensar en la recuperació fidelment d'un indument masculí autèntic i més vistós.

Després de tota aquesta sèrie de comentaris i reflexions, caldria parar-se a pensar, que és el que volem, on volem arribar, i quines són les nostres pretensions. Si el que volem és lluir un vestit històric, hauriem d'aprofundir un poc en la història i esbrinar quina era la roba que utilitzaven els nostres avanpassats. El que no podem, es continuar desvirtuant aquest vestit, amb teixits de colors estridents i sobrecarregats d'or i lluentons que no deixen ni veure la tela, perquè aquesta no era la moda que vestien les nostres antecessores.

Amb una manera de veure les coses positivament, i sent fidels a la història, podem arribar a recuperar i defensar allò que és autènticament nostre i trencar definitivament amb els uniformes.

Totes aquestes reflexions i actituds, faran que cada dia la nostra festa siga més autèntica, més reconeguda, i més lluidora.

LES ARRACADES, UN COMPLEMENT FEMENÍ EN LA INDUMENTÀRIA TRADICIONAL

Les joies són un element que ha estat utilitzat per l'home en totes les èpoques, tant per ornamentar la seua imatge com per al reconeixement social del seu estatus. Homes i dones han fet servir collars, braçalets i arracades en la vida diària, en la festa i especialment en cerimònies com naixements, noces o funerals. Símbol de poder, ja des de la prehistòria s'ha utilitzat l'or com a element més valuós en l'elaboració de joies i més escàs. També han estat emprats materials com la plata i les pedres precioses, però principalment altres elements més abundants en la natura com l'òs, la banya, la closca, la closca carei, la fusta, el nacre, l'àmbar, el coral, i altres transformats per l'home com el llautó, el vidre, l'espill o l'esmalt que han fet que s'abaratira el cost i que aquestes peces estiguessen a l'abast de la major part de la població.

Com a fet curiós cal anomenar les joies emprades en la prehistòria, que estan íntimament relacionades amb algunes peces utilitzades per les dones de segle XVIII a les nostres terres, com la pinta d'or del tresor de Caldas de Reyes (Pontevedra), part d'un important conjunt format a més per braçalets, torques i gerretes d'or datades al final del Bronze Antic, aproximadament en el 1.550 a.X. o un conjunt de dos agulles de pentinat en bronze trobades a la Cova de la Font Major a l'Espluga de Francolí entre altres.

No obstant l'orige dels adreços que utilitzem actualment per vestir indumentaria tradicional és del segle XVIII.

Aquest segle en les terres valencianes fou l'esplendor econòmic amb un comerç intens de productes de luxe com la seda, que afavoriren un augment de l'excedent i per tant de la demanda d'objectes que no eren de primera necessitat, com les joies, els teixits ricament elaborats o ceràmiques de luxe, que formaven part del dot de les fadrines de cases acomodades.

Tot això esdevingué en el desenvolupament d'un gremi important, com era el de l'orfebreria, donant peu a l'elaboració d'una tipologia molt rica i variada, dedicant especial interès a les arracades.

Les més senzilles que podem trobar s'anomenen "candaos" formades per un aret generalment d'or del que penja una filoreta de perles d'aljófar (perles de tamany reduït i de forma irregular).

Una varietat d'aquest serien les conegudes per "gallegues", que es denominen així per

LES ARRACADES, UN COMPLEMENT FEMENÍ EN LA INDUMENTÀRIA TRADICIONAL

que l'orellal treballat en colors sobre l'or d'esmaltat, en aquest cas, es diu gallega.. De la gallega sorgeix un colgant d'or en forma de huit (8), i una filoreta de perles. D'aquest i d'altres tipus de "candaos" n'estàn catalogats i datats en diferents troballes i museus en època ibèrica, romana, segles VIII i IX i posteriors fins arribar al segle XVIII.

Existeixen unes altres variants d'arracades de tipologia netament valenciana, que estarien formades per tres peces sobreposades: l'orellal, la peça central o cos i una tercera que penja del centre de l'arracada..

Les que denominem de làmpara per la semblança que tenen amb aquest objecte, és un dels exemplars més sofisticats i complicats d'elaborar, per la quantitat de peces encadenades que les componen.

Troben un altre tipus d'arracada que com una mena de barqueta en la part central i amb un orellal format per un rosetó de perles i una pedra verda al mig, rematat per tres filorettes de perles grosses, esdevingué una tipologia a partir de la qual trobem una sèrie de variacions. Una d'elles són les arracades que conequem per De la verge que a diferència de les anteriors no porta perles penjant, sinó tres ametlletes de metall ornamentades amb espillets, al igual que la resta de la peça. Reben aquest nom perquè la Verge dels Desemparats de vegades en llueix unes de la mateixa tipologia. També existeix un altre tipus similar al de barqueta que seria el de balconet, i reompliria el cos central de perles d'aljófar de reduïdes dimensions en forma de cortina.

Altra característica dels de balconet és que a més poden utilitzar materials com els topazis en el central de cada una de les seues peces.

Molt emprats però de més recent aparició (segona meitat segle XIX) són els de raïm, que formats per un orellal de rosetons de perles fines i amb una part central també de fulles i rosetons, es remata amb un raïm de perles de tamany superior a les altres. En l'època de la seua aparició freqüentment estaven treballats sobre filaments i fulletes d'or.

Seguint la línea començada a mitjans del s.XIX amb una abundant utilització de perles, trobem les polques. Direm que malgrat que són les de més recent aparició han perdurat fins als nostres dies. Elaborades en or o plata sobredaurada, formen un rosetó de floretes i fulletes deixant caure una o tres filorettes de perles d'una finura extrema.

Les dones dels nostres dies s'abillen amb peces d'orfebreria de similars característiques descrites anteriorment encara que en alguns casos, professionals del gremi de la joieria no especialitzats en orfebreria valenciana, deixant correr la imaginació i l'ingeni, estan creant peces molt variades i extravagants sense cap semblança a les tipologies originals dels segles XVIII i XIX que són, en definitiva, els complements adequats al vestit que volem reproduir, és a dir, a la nostra indumentària tradicional valenciana.

L'ELIANA FA UNS ANYS

PARAULES, EXPRESSIONS, ACCIONS I COSTUMS QUE VAN DESAPAREGUENT

Al meu poble, l'horta i la casa estan juntes. És molt difícil parlar de la casa i no parlar de l'horta, nomenar l'horta i no dir res de la casa. La casa està construïda en funció de l'horta: des de l'entrada ampla per al carro, fins a l'andana o la pallissa. No podem parlar de ferramentes només en l'horta, perquè en casa sempre hi ha un lloc destinat a la corbella o a l'aixà.

Ho dic, perquè a l'hora d'estructurar este treball que m'he proposat presentar-vos, serà molt difícil que les feines o les accions no coincidisquen amb els llocs i que em puga liar de vegades quan vullga parlar del forcat i no sàpia on col·locar-lo, si fora o dins de la casa. Segurament el posaré als dos llocs i tots contents.

La Diana és un poble agrícola, i de l'horta vivim, de l'horta mengem, a l'horta treballem i de l'horta parlem.

No vol ser este un treball d'investigació, encara que ho sembla. Volem fer una reflexió basada en la memòria d'unes persones que estimen el seu poble i els seus costums i no volen que desapareguen. Les paraules i les costums no és que desapareguen, sino que cauen en desús, al no gastar-se, pareix que no estiguen vives. Però, a vore, com pot desaparèixer una andana o un cossi? Si no es gasten les paraules moren i la nostra llengua s'empobreix i quan volem inventar paraules ens toca acudir als veïns o a l'estranger per a que ens ajuden a fabricar o reinventar les paraules que hem fet desaparèixer per no usar-les.

Tampoc vol ser un treball exhaustiu. Hem arribat fins on hem pogut i hem dit prou.

Vol ser una invitació a conservar i practicar la nostra llengua i les nostres tradicions.

L'ELIANA FA UNS ANYS

LA CASA

Comencem per la casa, una casa qualsevol. La façana té un balcó i una finestra a cada costat. La paret blanca com el gesmil. Dalt de la porta hi ha un taulellet amb el número de la casa coronat. La persiana que tapa la porta d'entrada, gran, de fusta, el forrellat també gran i la clau, no cal dir-ho, tan gran que no cap a la butxaca. Per això no la portem mai damunt. Quan els pares saben que anem a arribar tard a casa, ens deixen la clau en la finestra del seu dormitori i nosaltres només hem de traure-la i obrir.

L'entrada és ampla per a que puguem passar el carro i l'haca. Només entrem topem amb l'estor, amb puntilles a la part de baix i col·locat de banda a banda de les parets.

A l'esquerra el dormitori dels pares, tapat amb una cortina de tela, gran, amb un llit alt i enorme amb dos matalaps de llana; el pis de taulellets fent dibuixos geomètrics. Un armari per a la roba amb espill, una butaca, dues tauletes de nit, una cuna, un rentamans amb espill, safà i pitxer. Baix del llit una bacenilla, l'estoreta al peu del llit i una creu i un quadre de l'Àngel de la Guarda al capçal del llit.

Un poquet més endins topem amb una altra cortina partida en dos i plegada a cada banda de la paret. L'entrada té sillons de vimet, cadires, dos engrunsadores i en la paret una imatge de l'Avemaria.

Les parets estan xapades de taulell, que arriba un poquet més alt que el cap.

A continuació està el menjador, la taula al mig i les cadires al voltant. A l'esquerra, arrimat a la paret, l'aparador amb espill. Al costat l'entrada al rebost, on es guarda tot el menjar: pa, arròs, farina, oli i els cussols de fer dolç i el llibrell de fényer el pa.

Al mig el fúmeral, la llar, amb una boca ben gran. Té pintat un quadre amb un jardí i paó reial amb la cua de plomes penjant. En terra estan els ferros i les tenalles de tiar el foc. A l'altra punta l'escala per a pujar a l'andana, on es guarden els trastos que no aprofiten de moment, on podem trobar, segons la temporada, melons de tot l'any penjats o en terra estesos, tomates seques, alguna garba d'all, pebreres, pots de conserva, un mundo ple de plats i coberts per a quan arribe l'ocasió, unes cordes d'estendre. Al balcó es poden trobar carabasses i dalt, al sostre, apegats a les bigues, podem vore nius d'oronetes, que a la mare no li agraden gens perquè li caguen la roba estesa.

L'ELIANA FA UNS ANYS

Un terrat que dóna al corral, amb cordes d'estendre també, per a quan fa bon oratge i el dipòsit d'aigua per a que no en falte.

Tornem al menjador i tenim els altres dormitoris, els dels fills.

La cuina és una altra part de la casa, ampla i amb una porta gran de vidre. Hi ha un foguer, la pica, un banc i un armari on deixar tot el material que utilitzem per a cuinar.

El corral: a l'esquerra tenim el bany, un cossi gran on cap una persona, més avant el pou cec, al costat la porcatera, amb el porc que matarem a l'hivern, després la porta de l'estable, on està l'haca, la cabra que ens dóna llet i formatge, i la vaca que també ens dóna bona llet. Una escaleta de fusta dóna a la pallissa dalt de la quadra, on guardem el pinso per l'hivern, principalment herba seca, dacsó, favó, ordi i palla per a jaç. Tapats per una cobraxeta hi ha una galliner i una conillera. I una figuera.

L'HORTA

Anar a l'horta és faena de tots els dies. De bon matí tot lo món s'alça i cadascú té la seua faena. Una de les més precises és traure el fem i ferrar l'haca, faenes que s'han de fer molt de matí, una perquè fa pudor i l'altra per a poder anar a l'horta enjorn.

Una vegada nets l'estable i la porcatera, s'enjacen amb palla nova o el que es tinga a mà i queda net i fresc com una rosa. Un dia normal, mentre els homes enganxen el carro, les dones preparen un got de llet i la coixinereta amb el menjar, l'esmorzar o el dinar, segons si van per a tot lo dia o tornen a casa a migdia.

De bon matí se senten per tot lo poble els esque-llots i campanillos de les haques que van a l'horta.

Hui toca preparar el camp per a plantar cebes: llaurar amb el forcat, més recte que un fil, entaular, enca-vallonar i fer els cabets. Quan tot açò està fet, ve la colla d'homes i a plantar. El planter el trauen d'una taula de cebollí que han acabat de collir les dones. Els xiquets van repartint-lo a muntonets per a que els plantaors no hagen d'anar d'ací allà i perdre temps. Planten en creueta: amb el palustre fan un cau en terra, posen el cebollí dintre, i a un altre cau; un dalt, un baix, un a la dreta i un a l'esque-rra, en creueta. Planten de boquera a solà i cullen de solà a boquera. Anar i vindre viatge i un cigarret. Els xiquets, com no fumen, porten aigua als homes i van al pou a poar aigua fresca i omplir la botija.

Darrere de cebes plantem dacsó i la collim en aca-bar l'estiu.

L'ELIANA FA UNS ANYS

No és igual rascar cebes que rascar dacsa: amb les cebes portes una aixeta xicoteta i amb molt de mirament vas llevant la brossa procurant no tocar la ceba. La dacsa, com està plantà a tires, és faena més fàcil, perquè primer ha passat la birbadora pel mig i ha llevat la brossa deixant només les tires de les dacseres. Tu vas amb la llegoneta i acabes prompte, volem dir més prompte que amb les cebes, condís més la faena.

Abans de tornar a casa has de segar herba o brossa per als animals. Una vegada en casa, desenganxar el carro, donar el pienso als animals, preparar el pastat dels porcs, munyir la vaca, passar-li el raspall pel cos, baixar el ous de les gallines...

Poc de temps queda. La mare ja està preparant el sopar. Els homes es peguen una rentaest de mans, cara i peus, s'adecenten i a taula. Raonen del que han fet i del que queda per fer i al llit. A la gent jove no li queda temps ni per anar a festejar. Ja vindrà el diumenge.

JOCs I CRITs

Hi ha paraules que no pareixen paraules, que són més be onomatopeies, crits que serveixen per aixar els animals o per jugar els xiquets. És important que estiguen ben dites, ben pronunciades, per tal que s'entenga el que es vol dir.

Per arrear l'haca li diguem "arre haca" i l'animal tira avant. Quan vols que gire a la dreta, al mateix temps que tires del ramal, li dius "aixa haca uó". Si vols que gire a l'esquerra, fas amb el ramal un tironet cap a eixe costat i dius "aixa haca re". Quan vols que tire arrere dius "aixa haca arrere" i quan vols que pare "uó".

Eixes paraules has de dir-les amb geni, manant, que l'animal se n'adone que ets tu qui mana. Pots acompanyar les paraules amb piropos "bonica", "careta" ... i coses per l'estil, de manera que l'haca es senta ben tractada. I pots maleir quan no et fa cas. No cal dir que els carreters tenen fama de malparlats.

Hi ha vegades que l'animal es para i, com t'imagines el motiu, només has d'esperar i per ajudar-lo, dius "oix, oix" i solta la pixarrà.

Alguns jocs també tenen crits d'estes característiques, que semblen no voler dir res, però que tots els que estan jugant els entenen i són fonamentals per al joc.

"Xurro, mediomanga, mangotero, què és?" És un joc de força on hi ha una persona que fa d'amo, arrimat a la paret. Els altres s'ajouquen, agarrant-se per la cintura, fent una filera: són els que paguen. Els que juguen, boten i se senten damunt d'ells. Una vegada tots dalt, l'amo canta les paraules senyalant amb la mà una part del braç per cadascuna de les paraules.

"Xivas, piobueno, tute, matute i guà". És el joc de la boleta que has de colar en un forat i vas contant i cantant les paraules.

"Dai, dai" La pilota es llança a l'aire i el que l'agarrar tira a pegar als altres, que li canten "dai, dai" com dient d'ahí, d'ahí.

L'ELIANA FA UNS ANYS

"Un, dos, tres, bote" Els que juguen s'amaguen i el que paga ha d'anar trobant-los, sense perdre de vista el pot. Cada vegada que pillia un, ha de fer sonar el pot cantant les paraules i dient el nom del que ha pillat.

"Uixe, uixe" Vol dir més o manco "ves-te'n" i va dirigit sempre a un animal. Es pot referir a una persona, però sempre en to irònic o graciós.

"Xape" Quan vols que el gat et faça cas.

"Verdugo" És un os que té tres parts: plantat, panxa buida i panxa plena.

"La trompa" Es fa un rotgle i cada jugador col·loca les seues gometes de llimonà en el centre. Al que li toca tirar, fa ballar la trompa, l'enganxa en la mà i va espentant les gometes fora del rotgle; totes les que traga les guanya.

"Capítulo" És jugar a trobar-se pel poble. Poden pagar uno o més xiquets i per amagar-se pot valdre tot el poble o una part.

"Ave Maria, tia" És el que diguem quan entrem en una casa.

"Bona vista vejам" i et contesten "Figues en agost"

"L'acuc" Amagar-se en un espai no molt gran, per exemple la casa.

"Ansaló" Fer un "ansaló" és gastar una broma pesada. Per exemple despullar un xiquet i omplir-li l'entreuix de sal o de terra.

"Sant Vicent" El que paga ha de passar entre mig de dos fileres, disposats a pegar-li carxots, a no ser que diga les paraules màgiques. Per fer-te el valent, moltes vegades dius: "San... san... san..." i quan tots els de les fileres creuen que vas a dir "Sant Vicent" soltes "s'han cagat en l'escala-ta".

"Fer ranxo" És arranxar-se a pedrades.

Hi ha altres paraules utilitzades en to afectiu, mai insultant, encara que ho parega:

"Catxotxes, curruixes, xafandin, cagandanes, capsana, sanguango".

Unes altres sonen com una mala paraula o una maledicció a mig dir, com si la persona que la diu no volguera ofendre a qui l'escolta, be per respecte, o be per consideració. Serveixen per soltar la mala llet que es porta dins:

"Caendéu, hosticana, redéuma, collonsa, caendéuma"

L'ELIANA FA UNS ANYS

L'ESGLÉSIA

L'església mana molt al meu poble. I també té un vocabulari i unes expressions característiques que formen part de la nostra llengua. I ens agrada o no, forma part de la nostra riquesa lingüística.

Mana de les pel·lícules que es programen al poble. I les classifica segons siguen "tolerades" o per a "majors". La gradació va des del "4" = "gravemente peligrosa", "3R" = "mayores con reparos", "3" = "mayores", "2" = "tolerada" i "1" = "para todos los públicos". Tot açò fa fluir una picaresca entre la gent: hi ha qui s'amaga a l'hora d'entrar al cine, per por, no sols del retor, sinó de les beates, dels xivatos i també dels pares, que en moltes ocasions, procuren per la salvació dels seus fills.

"El reso" és una costum de resar unes pregàries en casa de la família del difunt, acompanyats per la gent piadosa del poble. Està dirigit per un dona enterada, amb experiència, que sol ser l'única que se sap totes les pregàries.

"L'aurora" és un conjunt de cants que es fan per la nit. Partint de la porta de l'església, van recorreguent el poble cantant als malats i als difunts, per a que el Nostre Senyor i la Mare de Déu els cure o els tinga en la seua glòria.

"El rosari de l'aurora" es fa en processó, dirigit pel senyor retor que va resant i cantant el rosari.

"Voltejar campanes" és cosa dels més valents, no sols perquè s'ha de tindre força i habilitat, sinó també perquè hi ha un niu d'òlives pujant al campanar que ixen de nit i et poden traure els ulls.

"La festa de les xiques" és la Immaculada. La celebren les xiques fadrines que són "hijas de Maria" i van acompanyades per un "cirial".

"Les doloroses" celebren la festa en Setmana Santa i també duen "cirial".

"Els clavaris fadrins i els casats" fan les festes majors.

"Els clavaris de Sant Antoni" celebren la festa a l'hivern.

COSTUMS

"La primera comunió". Una comunió porta moltes coses darrere. I davant. Hi ha un abans i un durant. En el durant és quan es veu tota la faena que s'ha fet per tal que tot isca com Déu mana

Primer que res s'ha d'estalviar a muntó: per als trages, per a la casa i per al con-vit. Cal emblanquinar tota la façana, pintar la casa per dins, embogar les cadires i fer vindre el matalafer perquè estove els matalasos.

S'han de fer molts mantecao, coques de llanda, mones i panquemaos, fer molts viatges al forn amb els reparos.

Una vegada arriba el dia de la comunió, la mare s'alça, li pega l'última arruixà i agranà la carrer i a la casa i prepara les taules amb l'ajuda de la família i amics.

Només s'acabe la missa, els convidats arriben a casa i es prenen la xocolata. Després hi ha un descans llarg i a continuació se servix la sopa i la paella.

Els comunioneros s'han d'alçar prompte i posar-se a remulla: anar a la perruqueria a pentinar-se amb fixador que els mantinga el monyo fet tota la cerimònia i posar-se el vestit a mitges. Vigilar que no tasten res del que hi ha damunt la taula, no siga que caguen la festa, que no puguem prendre la comunió.

"Pelar panolles". Sol ser en acabar l'estiu, quan encara fa bon oratge. A poqueta nit la família i els amics es reuneixen a la porta del carrer, al voltant d'un muntó de panolles. Van pelant, xarrant, cantant i fent bromes. El millor que et pot passar és que t'isca una panolla roja, et dóna dret a besar a la xica o al xic que tu vullgues. Et poses roig com una tomata, perquè tots estan mirant a qui beses i com no val besar a ningú de la família, eixos bessos donen que dir i de què parlar fins a que aparega una altra panolla roja. En acabar la pelà, la família convida a boniatos torrats, cacaos i pastissets, tot regaet amb mistela.

"Berenar". El dia es fa molt llarg, sobretot l'estiu, que no es fa mai de nit i no es pot aguantar sense menjar des de que has dinat fins a l'hora de sopar. Tant si vas a l'horta com si estàs al poble, has de berenar. I vas a casa, "mare, vull bere-nar", "ací tens pa, oli, sal i pebre roig", "o vols pa i manteco-ver?". "Tin diners i compra't una vieneta de llet i xocolata". "Agarra un tros de pa i ves a la tendeta que et posen besugo i olives, que la mare ja ho pagarà" o "codonyat" o "carabassat". També podem anar amb el tros de pa a comprar-nos un altre tipus de mescla: un corte de gelat de xocolata o mantecao.

"El pelleró". Les pells dels conills les estampem contra la paret del corral on es queden pegades, esperant que vinga el pelleró a canviar-nos-les per agulles de cosir i de cap.

L'ELIANA FA UNS ANYS

SELECCIÓ DE PARAULES I EXPRESSIONS QUE VAN CAIGUENT EN DESÚS

FERRAMENTES

palustre

aixà

corbella

dalla

lligó

birbaora

retlla

forcat

forca

reparo

cabeçó

retranca

silló

LA CASA

andana

pallisa

llar

jaç

pallús

rent

rebost

corxo

almud

cossi

alcavó

cabrasses

catxap

L'HORTA

alfals

serret

margalló

tallaora

antara

cavalló

solc

boquera

solà

sequiol

mallol

guaret

rastoll

cabets

saó

EXPRESSIONS

fényer

secar herba

rascar dacsa

jugar a dai

aixar l'haca

uixe

oix

tiar el foc

posar-se a remulla

dur a puesto

arruixar el carrer

posar-se lloca

embogar cadires

poar aigua

pelar panolles

Paco Lolo i Pascu, la meua xiqueta

25 ANIVERSARI

25 ANIVERSARI

FALLA: Josep Antoni, Puríssima i Major

L'Eliana poble jove i menut però vell i gran en tradició, ja als anys trenta els habitants celebraven les festes engalanant-se en les típiques vestimentes valencianes.

És a la dècada dels cinquanta quan tenim constància gràfica de la primera falla que es va plantar al poble, a la plaça de l'Ajuntament.

Sent poble independent surgen les primeres falles de barri on els veïns i veïnes amb la seua creativitat feien els ninots, tren faller, bunyols i sopars de carrer.

Hi ha uns anys que no es plantes falles en tot el poble, per uns motius o altres. Però despertant de nou l'arrel fallera en un grup de gent que sempre l'havia sentit fou a l'any 1.975 quan amb quatre canyots, palla, cartró i roba feren el que seria el preludi del que hui en dia es fa en esta comissió.

Això animà a molta més gent que tenia ganes de participar de ple en la festa i és a l'any 76 quan, amb totes les seues conseqüències, es decideix constituir i censar oficialment la nostra comissió.

La primera falla oficial es va plantar als quatre cantons del carrer Major i Josep Antoni d'ahí el nom de la comissió.

Barriada esta de gent treballadora, de la qual mai s'havia parlat en termes d'admiració, comença a prendre cos dins de la festa i de la població, posà tota la car al foc (com es sol dir) i es rodeja de gent artesana, treballadora i molt de lo seu, per a que d'aquesta manera sustituir la falta de mitjos econòmics i sustituir-los per aquest orgull de barri, amor propi a lo seu i treball sense fi, el qual tenia i conserva encara.

Aquella xicoteta comissió dels primers exercicis que en número circumstàncies de persones fou menut, però l'estima per la festa i a la seua barriada fou molt gran, sempre estigué a l'altura de les circumstàncies, es feu cada vegada més gran, arribant a ser l'admiració de propis i estanyos, tant per la quantitat de gent que la formaven com pel monument faller que plantaven, presentacions, cavalcades, trens fallers, ofrenes...

És a partir d'aquests moments quan podem parlar dels 25 anys d'història de la nostra comissió.

En estos anys alguns ja no pertanyen a ella, però altres s'han incorporat amb les mateixes ganes i il·lusió de que esta festa siga motiu de mantindre una tradició i sobretot de trobar-se amb tot aquell que a ella es vullga acostar.

SALUTACIÓ DEL PRESIDENT

1976 - 1980

VICENTE MOÑINOS I ESCRIBÀ

Va ser una vegada, que un grup de persones tingueren la feliç idea de crear una falla

En l'any 1.975 es formà la primera comissió de La Falla Josep Antoni Puríssima i Major. I varen nomenar president a En Vicent Moñinos i Escribà que va estar al front de la mateixa fins a l'any 1.980.

1981-1997

JOSEP ESCRIVÀ I MARTÍNEZ

Seria molt difícil resumir en unes línies els meus dèsset anys de presidència en esta falla...

Recorde els meus primers anys com a president, a les meues pors de no estar a l'altura de En Vicente Moñinos i a la meua inexperiència, la superaven les meues ganes i la meua il·lusió per traure en avant esta meravellosa festa. No tots els moments van ser bons, però sempre vaig tindre la sort de sentir-me recolzat per una gran Comissió que em va ajudar a superar les dificultats que van poder sorgir.

De totes maneres, les alegries sempre van superar les dificultats i davant de tantes com vaig tindre, potser, les que recorde amb major orgull va ser la creació del nostre parador i la compra del nou casal, la qual cosa haguera sigut impossible sense l'esforç i la col·laboració de tots els fallers i simpatitzants d'esta falla.

Finalment, destacar que no vaig poder sentir-me millor que al saber, que davant de la meua dimissió, la falla quedava en mans de En Rafael Desco; una excel·lent persona que està posant tanta il·lusió i ganes a portar avant allò que va començar fa 25 anys.

Hui per hui, com un faller més, seguisc sentint-me orgullós de pertànyer a esta meravellosa falla.

SALUTACIÓ DEL PRESIDENT

1998 - 2000

RAFAEL DESCO I COLL

En aquest any tan important per a la nostra falla, puix celebrem les Bodes d'Argent, tinc el privilegi de poder dirigir-me a tots vosaltres com faller que durant els tres últims anys ha presidit esta Falla.

Recorde aquell 25 d'abril de 1.997 que, davant la dimissió de En Josep Escrivà fins eixe moment president, es va realitzar una votació i vaig ser elegit president, la qual cosa em va agafar de sorpresa, davant de la responsabilitat del càrrec.

Portava prou anys en la junta d'esta Comissió com Delegat d'Infants però el càrrec de president el trobava de molta responsabilitat.

El meu antecesor, em va tranquil·litzar i em va assessorar en com realitzar els treballs necessaris per a dirigir una falla com la nostra. Sempre he intentat mirar-me en ell.

He de mencionar també el bon equip de gent que tinc al meu voltant per a portar la nostra comissió avant.

També evoque uns moments especials per a mi, com són les entregues dels Premis al Llibre per a la Promoció de l'Ús del Valencià, convocats per la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, atorgats a esta comissió.

Durant estos tres anys puc dir que he passat per moments grats i menys grats, de molt de treball i menys treball, però en fi, sincerament he de dir que val la pena, perquè és una satisfacció molt gran el poder estar al front d'una de les Falles deganes del poble, per a mi, la millor de totes, i això és motiu d'orgull i complaença.

No volguera acomiadar-me sense agrair a tots el recolzament que li heu fet des de fa 25 anys a esta gran INSTITUCIÓ, que ho és, La Falla Josep Antoni, i desitjar que dins de 25 anys més, puga dirigir-me de nou a tots vosaltres, el que voldria dir que tots seguirem el costat de la nostra FALLA.

25 ANIVERSARI

1976

EMPAR ESPINOSA I CHISVERT

INMA CRUZ I AGUILAR

JOAN ESPINOSA I AGUILAR

1977

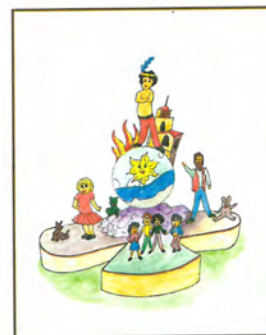
XELO PROSPER I SILVESTRE

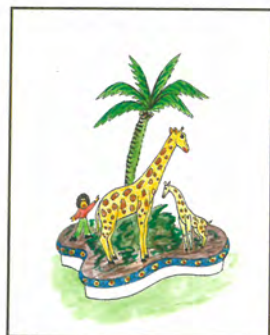
YOLANDA MOÑINOS I PELLICER

JOAN ESPINOSA I AGUILAR

25 ANIVERSARI

1978

JOAN ESPINOSA I AGUILAR

MERCÈ BLAT I PONS

INMA MARCO I ANDREU

1979

JOAN ESPINOSA I AGUILAR

MARIA JOSE ALBORÇ I BLAT

PILAR FONÇ I CAMARÀ

25 ANIVERSARI

1980

CARME MARTINEZ I PROSPER

MARI CARMEN CAMPS I MIGUEL

ANTONI LOPEZ I COLL

1981

REME SILVESTRE I CAMPS

ISABEL LUJAN I MARCO

JOSE LUIS MONTANER I BLAT

25 ANIVERSARI

1982

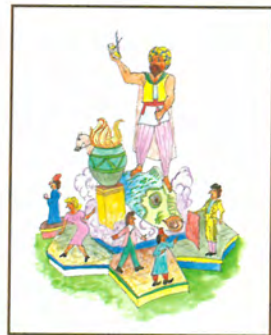
JOAN CARLES LUJAN I MARCOS

EMPAR BADIA I CAMPS

EVA SANTAFÉ I MIGUEL

1983

NATXO MARCO I ANDRÉS

PILI LÓPEZ I COLL

CRISTINA RAMOS I MIGUEL

25 ANIVERSARI

1984

MARIA JOSE MARCO I ANDRES

CRISTINA ZACARES I MONTOLIU

VICENT SILVESTRE I CAMPS

1985

TERE PEIRÓ I AGUILAR.

MARIAN MARCO I BADIA

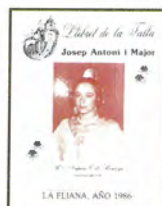

JOSEP MARCO I BADIA

25 ANIVERSARI

1986

RAMON MARCO I CAMPS

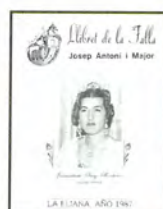

EMPAR COLL I MONTOYA

CRISTINA VALERO I MARCO

1987

JOSEP CESAR FERRER I GINER

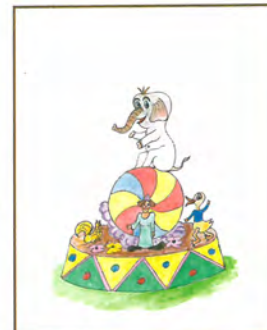
INMA SANZ I MONTANER

ANNA BETLEM MIRA I SIRVENT

25 ANIVERSARI

1988

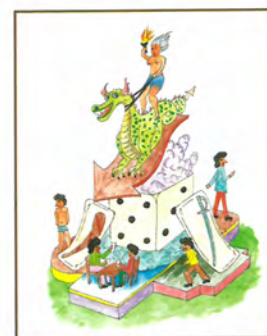
EMPAR ZACARÈS I MONTOLIU

MARTA ANDRÉS I PEIRÓ

RAMÓN GIMENO I ESPINOSA

1989

INMA MARCO I ANDRÉS

VERÒNICA ESCRIVÀ I LEAL

XESCO COMENDADOR I ESPINOSA

25 ANIVERSARI

1990

SALVADOR CONTRERAS I MARCO

TERE I GELA MOLINA I GIMENO

INMA MARCO I VIENA

1991

DANIEL ROMERO I CABEDO

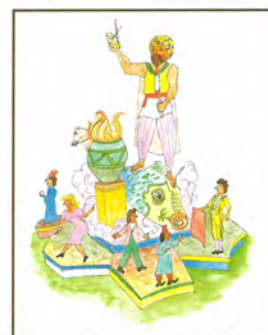
EMPAR ALEIXANDRE I OLIVER

PILAR COTANDA I MONTANER

25 ANIVERSARI

1992

ENCARNA GARCIA I ROMERO

LAURA RAGA I MORAN

FRANCESC RICART I LLUNA

1993

EMPAR ROMERO I CABEDO

PAULA CARRIÓN I TORRENT

DANIEL CARRIÓN I TORRENT

25 ANIVERSARI

1994

ANDRÉS ANDRÉS I PEIRO

PEPA VALLÉS I NAVARRO

ROSA MARCO I HERNÁNDEZ

1995

RAFA DESCO I ESPIAGO

CLARA ESPIAGO I BALLESTER

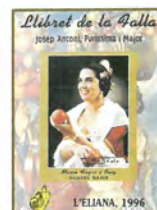

ANDREA DESCO I ESPIAGO

25 ANIVERSARI

1996

MERCÈ FAYOS I PUIG

MARIA COMES I FAYOS

BORJA PEÑAIIVER I MARTINEZ

1997

MARTA ANDRÉS I PEIRÓ

ROCIO BETORET I NARANJO

JOAN ANDRÉS I PEIRÓ

25 ANIVERSARI

1998

VICENT CABANES I MIGUEL

CARME COMENDADOR I ESPINOSA

VERÒNICA RUBIO I SORIANO

1999

NATXO PEÑALVER I MARTINEZ

Mre DELS ÀNGELS DEL AGUA I MORALES

CARME MARCO I HERNÁNDEZ

Aquesta pàgina del llibret, va dedicada a les persones que any rere any treballen per la festa i sobre tot per als que aporten la seua tasca desinteressada per a que la falla Josep Antoni, Puríssima i Major sempre siga de les primeres del món faller.

En aquesta data tan important de celebració del 25 Aniversari de la fundació podríem fer referència a moltes persones i entitats que durant tots aquests anys han aportat la seua col.laboració per a que la falla poguera superar-se any rere any, però la veritat que no podem fer una correlació personal de cadascun, es faria molt llarga, de totes maneres gràcies a tots per la vostra ajuda.

En primer lloc, volem donar nostre agraïment més extensiu a tots els fundadors de la Falla Josep Antoni, Puríssima i Major per la seua brillant idea de iniciar i fer els fonaments de lo què és, ha sigut i serà esta Gran Comissió.

Gràcies a Pasqual Arnau i el nostre reconeiximent per estar 25 anys realitzant-nos les proclamacions i les presentacions, i, felicitar-lo perquè també celebra les Noces D'Argent amb nosaltres.

A Salvador Espert, artista faller, per aquestos últims tretze anys plantan falles en el nostre barri i per la seua aportació en aquest any tan important.

A Pirotecnia Vicent Caballer (Godella), per estar 25 anys present en actes emotius.

A Espectacles Francisco Gargallo, per amenitzar les nostres vetlades.

A Chano, Eva i Vicent de Gràfiques Vernetta, per la seua atenció i fer realitat els nostres somnis.

Gràcies a les famílies de les Falleres Majors i Presidents per haver-nos donat l'oportunitat de poder comptar amb ells per a que ens representen com a màximes autoritats en aquest any tan especial.

No es podem oblidar de les empreses, fallers d'honor, junta XXV Aniversari, comissió i veïnat, que gràcies a d'ells amb la seua col.laboració es pot fer realitat la festa fallera.

Per a finalitzar, gràcies a tots els components de la Comissió de la Falla Josep Antoni Puríssima i Major per la seua tasca, esperant que aquest llibret siga del seu agrado, de veres ham ficat l'empenyo per a que puguem tindre el record d'aquesta celebració d'Aniversari i que el dia de demà puguem ensenyar-lo als seus fills i nets.

COMPOSITOR DEL NOSTRE HIMNE

JOSEP PASQUAL ARNAU I PAREDES

Inicia els seus estudis en la Banda Unió Musical de Riba-roja de Túria, acabant-los entre el Conservatori Superior de Música de València, Conservatori Professional Municipal de Riba-roja i Conservatori Superior de Música de Saragossa, i obtenint el Premi d'Honor de Fi de Grau Mitjà i el Premi d'Honor de Fi de Carrera.

Realitza cursos específics i màster-classes de perfeccionament musical amb els professors més prestigiosos dins del món de la percussió, de la pedagogia musical i de la direcció.

Així ha donat classe de percussió i llenguatge musical en diverses Escoles de Música i ha treballat també als Conservatoris Professionals de Riba-roja i de Lliria com a professor de Percussió; director de la Banda Unió Musical Juvenil de Riba-roja i, en l'actualitat, de la del Villar.

Concerts com solista, xarrades i concerts didàctics, classes específiques per a Educadors Juvenils, actuacions amb diferents agrupacions camerístiques i participacions amb un gran nombre de Bandes Simfòniques de la Comunitat Valenciana, així com freqüents col·laboracions amb l'orquestra Simfònica del Principat d'Astúries. Autor del pasdoble "Solera Valenciana", i altres composicions elementals per a Percussió.

A l'octubre de 1.995 obté el PRIMER PREMI en el PRIMER CONCURS NACIONAL DE PERCUSSIÓ, celebrat al Palau de la Música de València i organitzat per la "Percussive Arts Society - Spin Chapter" (Associació Americana de Percussionistes).

En l'actualitat, és professor de percussió del Conservatori Professional de Castelló i del Conservatori Professional Municipal de Riba-roja del Túria, on també impartix classes d'expressió musical i corporal al Conservatori de Dansa. És també professor de Música al Col·legi "Assumpció de Ntra. Senyora" de Riba-roja. Membre fundador del "Gershwin Quartet", quartet que tracta la música moderna de principis del Segle que sorgix a arrel del jazz. Dirigix la Banda Juvenil de la Unió Musical "Sta Cecília" del Villar, on és també professor de Percussió des del curs 91/92.

HIMNE A LA FALLA J. ANTONI PURÍSSIMA I MAJOR

Josep Antoni, Puríssima i Major,
Falla d'una gran tradició,
naix en mil nou-cents setanta-cinc,
i començaren les falles en la població.

Dones i homens,
la planten al carrer,
donant vida i compartint tot l'esplendor,
dona el nom el carrer a la comissió,
Josep Antoni, Puríssima i Major.

Bona amistat,
i tota la il·lusió,
del treball en molt de tessó,
Són orgull de valenciania
que ens fa grans i enalteixen dia a dia.

Gran devoció
per Sant Josep nostre patró
i com no per nostra "geperudeta",
tot és festa fallera en el carrer.
gràcies a nostres falleres i fallers.

Nostra Ofrena a la Verge,
es celebra en passió,
oferint les nostres flors,
demostrant molta devoció,

I els gustosos bunyolets
fet per les dones en el nostre carrer,
Són un orgull i ens fa la sensació
de que endolceix L'Eliana població.

Esta família sempre va a lluitar,
Pel seu escut defensar,
demostrant en il·lusió,
gran harmonia fallera dins la comissió.

Sentim l'honor
les falleres i els fallers,
de poder ser de la nostra festa els fundadors,
i de dir esta falla és la millor.

Josep Antoni, Puríssima i Major,

Autor: Pasqual Arnau i Bosch

PARTITURA

Veu-Lletra

"Josep Antoni
Puríssima i Major "

Jose Pascual
Arnau Paredes

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72

f *pp* *ff*

Jo - sep An -
to - - - - ni Pu - ri - si-mai Ma-jor, Fa - lla
dú - - - na gran tra - di - ció; naix en
mil - - nou - - cents se - fan - ta cinc, do - men -
ça - ren les fa - lles en la po - bla - ció. Do - nes i
ho - - - mens, la plan - ten al ca-rrer, do - nant
vi - da i com - par - tint tot lés - plen - dor, do - nael
nom el ca - rrera la co - mi - ssió, Jo - sep An -
to - ni Pu - ri - si - mai Ma - jor. Bo - naa - mis -
Nos - - tra o - - fre - naa la Ver - - - ge,
es ce - - le - braen pa - ssió,
o - fe - rint les nos - tres flors,
de - mos - trant mol - ta de - vo - ció.
lels gus - - to - sós blú - nyó - lets fets per les
do - - nes en nos - tre ca - rrer,
son un or - gull iens fa la sen - sa - ció, quen - dol -
cei - xen LÉ - lia - na po - bla - ció. Es - ta fa .

[Copyright] Pas 99/00

PARTITURA

2

ff mi - - - - - lia sem - pre va a llui - tar, per el

seu es - - - cut de - fen - sar, de - mos -

trant en - lu - ssió gran tur - mo -

ni - a fa - lle - ra dins la co - mi - ssió, Sen - tim l'ho -

nor les fa - lle - res i els fa - llers de po -

der ser de nos - tra fes - tals fun - da - dors, i de

dir. Es - ta Fa - llaes la mi - llor!, Jo - sep An -

to - ni Pu - ri - ssi - mai Ma - jor.

ff

HIMNE REGIONAL

Per a ofrenar noves glòries a Espanya
tots a una veu, germans vingau.
Ja en el taller i en el camp remoregen
càntics d'amor, himnes de pau.
¡Pas a la regió que avança en marxa triomfal!
Per a tu la vega envia la riquesa que atresora
i és la veu de l'aigua càntics d'alegria
acordat al ritme de guitarra mora...
Paladins de l'Art t'ofrenen
ses visctòries gegantines;
i als teus peus, Sultana, tons jardins estenen
un tapis de murta i de roses fines.
Brinden fruites daurades
els paradisos de les riberes;
pengen les arracades
baix les arcades de les palmeres.
Sona la veu amada
i en potentíssim, vibrant ressó
notes de nostra albada
canten les glòries de la regió.
Valencians en peu alcem-se.
Que nostra veu la llum salude
d'un sol novell.
Per a ofrenar noves glòries a Espanya
tots a una veu, germans vingau.
Ja en el taller i en el camp remoregen
càntics d'amor, himnes de pau.
¡Flamege en l'aire nostra Senyera!
¡Visca València! ¡Visca! ¡Visca!

HISTÒRIA GRÀFICA

HISTÒRIA GRÀFICA

PRIMER ESCUT DE LA COMISSIÓ. 1976.

ESTANDART COMISSIÓ INFANTIL.

ESTANDART COMISSIÓ.

HISTÒRIA GRÀFICA

NOMENAMENT PRESIDENT A EN VICENTE MOÑINOS I ESCRIBÀ. 1975.

IMPOSICIÓ DE CORBATINS. 1976.

8OPAR DE GERMANOR AL CA8AL. 1977.

HISTÒRIA GRÀFICA

BANDA TROMPETES I TAMBORS AMB LA FALLERA MAJOR INFANTIL I PRESIDENT. 1997.

ESTRENA DE L'ESTANDART DE LA COMISSIÓ INFANTIL. 1980.

FALLERA MAJOR M JOSÉ ALBORS AMB LA FALLERA MAJOR DE VALENCIA I ALCALDE DE L'ELIANA N'ENRIQUE DARIÉS. 1979.

HISTÒRIA GRÀFICA

PLAY BACKS.

PART DE LA COMISSIÓ PER LA CREU ROJA. 1981.

PRESENTACIÓ INFANTIL. 1982.

HISTÒRIA GRÀFICA

FALLERA MAJOR INFANTIL MARIAN MARCO AMB LA FALLERA MAJOR INFANTIL DE VALÈNCIA. 1985.

FALLERES MAJORS DE LES TRES COMISSIIONS DEL DOBLE AMB L'ALCALDE EN VICENT TARRAZONA. 1988.

FALLERES MAJORS AMB ELS DETALLS DE L'OFRENA. 1989.

HISTÒRIA GRÀFICA

FALLERES MAJORS AMB ELS DETALLS DE L'OFRENA. 1990.

CENTENARI DE LA VERGE DEL CARME. ARRIBADA AL NOSTRE BARRI. 1990

PLAY BACKS PRESENTACIÓ. 1990.

ORNAMENTACIÓ DEL NOSTRE BARRI. CENTENARI VERGE DEL CARME. 1990.

ESTRENA DEL NOSTRE PARADOR. 1990.

8OPAR AL PARADOR.

HISTÒRIA GRÀFICA

VISITA A MIRANDE (FRANÇA) DE LES NOSTRES FALLERES MAJORS. ACTE D'AGERMANAMENT. 1991.

FALLERES MAJORS AMB EL DETALL DE L'OFRENA. 1992.

UN MOMENT SIMPÀTIC DE LA PRESENTACIÓ. 1993.

HISTÒRIA GRÀFICA

PRIMERS REPRESENTANTS DE LA JUNTA LOCAL FALLERA I FALLERES MAJORS
AMB LA NOSTRA PATRONA. 1995.

REPRESENTANTS DE LA COMISSIÓ AMB LA PRESIDENTA DE LA
DIPUTACIÓ NA CLEMENTINA RÓDENAS. PALAU DE BATLÍA. 1995.

ENTREGA DEL PREMI AL LLIBRET PER A LA PROMOCIÓ DE L'ÚS DEL VALENCIÀ. CONSELLERIA
D'EDUCACIÓ I CIÈNCIA AMB EL CONSELLER EN JOAN ROMERO. 1995.

HISTÒRIA GRÀFICA

TOT SATISFETS DEL NOU CASAL.

INNAURACIÓ DEL NOU CASAL. LA FALLERA MAJOR NA CLARA ESPIAGO CORRE LA CORTINA JUNT AL PRESIDENT EN JOSEP ESCRIVÀ.

ENTREGA D'ACCIONS. 1996.

ENTREGA DEL PREMI AL LLIBRET PER A LA PROMOCIÓ DE L'ÚS DEL VALENCIÀ DEL CONSELLER EN FRANCESC CAMPS. 1997.

HISTÒRIA GRÀFICA

MOMENT D'ANOMENAMENT DEL NOU PRESIDENT EN RAFAEL DESCO I COLL. 1998.

PREMI A LA PROMOCIÓ DE L'ÚS DEL VALENCIÀ AL LLIBRE ENTREGAT PER SR. ALCALDE I LA FALLERA MAJOR DE VALENCIA NA SUSANA REMOLLI.

UN MOMENT DE LA CAVALGADA. 1997.

HISTÒRIA GRÀFICA

LES NOSTRES BENVOLGUES PAELLERES.

LES NOSTRES BENVOLGUES BUNYOLERES.

FIRMA CONTRAT FALLA. 1998.

HISTÒRIA GRÀFICA

LES NOSTRES FALLERES EN EL ACTE COMMEMORATIU DEL 40 ANIVERSARI DE L'ELIANA COM A DOBLE. 1999.

LES FALLERES MAJORS I EL PRESIDENT AMB L'ALCALDE DE L'ELIANA AMB EN SANTIAGO CAÑIZARES I NA MAITE ANDREU, ABANS DE LA CREMÀ.

HISTÒRIA GRÀFICA

PREMI 17 AL LLIBRET PER A LA PROMOCIÓ DE L'ÚS DEL VALENCIÀ ENTREGAT DEL CONSELLER D'EDUCACIÓ EN MANUEL TARANCÓN. 1999.

ACTE AMB ELS FALLERS I FALLERES DELS 25 ANYS AL CAŠAL. OCTUBRE 1999.

